

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JOZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-33. (HÁROM MELLÉK-ÁTLÓMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P, NEGYED-
ÉVRE 7 P, FÉLÉVRE 14 P, ÉVENTE 26 PENGŐ
EGYES SZÁM 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR

XIII. ÉVFOLYAM, 211. SZÁM.

Debrecen, 1936 szeptember 16 szerda

ÁRA 10 FILLÉR

Mussolini tanácsko- zása az osztrák kül- ügyi államtitkárral

A kisantant közeledni szeretne
Olaszországhoz és Ausztriához

Róma, szeptember 15. Ciano külügy-
miniszter, Berger-Waldenegg osztrák
küvet és Schmidt Guido osztrák kül-
ügyi államtitkár repülőgépen Forliba
utaztak, ahol Mussolini miniszter-
elnökkel folytattak megbeszélést.

A Reuter iroda római levelezője szer-
int Schmidt osztrák külügyi államtit-
kár

Mussolinival a pozsonyi kisantant-
értekezletről is tanácskozott.

Jól értesült olasz körökben kijelen-
tették a Havas-irodának, hogy arról
van szó, hogy az osztrák külügyi ál-
lamtitkár, Mussolinival és Cianoval
együtt áttekinti a nemzetközi helyzetet.
Főleg két kérdéssel lehet szó a tár-
gyaláson. Az egyik Ausztriának a kis-
antanttal való viszonya, a másik pedig
Ausztria belső helyzete.

Olaszországban ugyanis úgy lát-
ják, hogy a kisantant közeledni
szeretne Olaszországhoz és Ausz-
triához, ami mindkét ország poli-
tikáját fokozottabb óvatosságra
készíti.

Ami Ausztria belső helyzetét illeti, a
kérdés szintén igen kényes. Az egyik
ausztriai vonásban talált bombák arra
mutatnak, hogy

a kommunisták merényletet akar-
tak előkészíteni.

Az osztrák kommunisták, mint ismer-
etes, Csehországba helyezték át köz-
pontjukat. Híre jár nemrégiben, hogy
az olaszországi megbeszéléseken

az ausztriai restaurációról is szó-
lesz.

ezeket a híreket azonban megcáfolták,
annál is inkább, mert a restauráció
semmiképp sem illeszkedik bele a jú-
lius 11-iki osztrák-német megegyezés
keretébe.

Róma, szeptember 15. Hivatalos je-
lenés szerint Schmidt Guido osztrák
külügyi államtitkár délelben Forliban
hosszabb megbeszélést folytatott Mus-
solinival, akivel Ciano olasz külügy-
miniszter jelenlétében részletesen meg-
vitatta a helyzetet

különös tekintettel a római jegy-
zőkönyvekre.

A Giornale D'Italia jelentése szerint a
megbeszélés

két és félóra hosszat tartott.

Az államférfiak csulán gépkocsiba ül-
tek, amelyet Mussolini maga vezetett,
és a repülőterre mentek. Schmidt ál-
lamtitkár repülőgépe 14.15 órakor ér-
kezett Rómába.

Nagy vihar és heves összeecsapás Pestmegye közgyűlésén a spanyol polgárháború körül

Propper Sándor a spanyol kormány mellett nyilatkozott,
emiatt tört ki a nagy vihar — Majdnem összeverekedett
a jobb és baloldal

Budapest, szept. 15. Pestvármegye
tegnap tartotta közgyűlését,
melyen szóba került a spanyol pol-
gárháború is. Propper Sándor szo-
ciáldemokrata képviselő azt a ki-
jelentést tette, hogy rokonszenvez-
nek a spanyol kormánnyal. E ki-
jelentés nyomán óriási vihar tá-
madt, mely csaknem tettelegessé-
be fulladt.

„AZ EGYHÁZAK ÖSSZEFOGA-
SA MENTHETI MEG EURÓPÁT
A BOLSEVIZMUSTÓL.”

A közgyűlésen az alispáni jelen-
téshez szólva Fábrián Béla a bolse-
vizmus veszélyére hívta fel a fi-
gyelmet. Hangzott, hogy a kis
Magyarországnak kell a bolsevis-
ta propagandával szemben az
európai vezetést átvenni. Mikor a
szóvetet leültették a Népszövetség
asztalához, az ördögöt ültették le.
Európa több állama egy háború
rémétől félve szövetezik az ör-

döggel is, hogy határait megvédje.
Legfontosabb teendő béleltséget
biztosítani legalább az ország ha-
tárain belül. A polgári kulturát és
a vallásokat támadja meg a szov-
jet. A megtámadottak hagyják
abba egymással folytatott harcáit,
az egyházak fogjanak össze a
bolsevizmus ellen. Az összes vallá-
soknak egyesülni kellene a szovjet-
ellenes küzdelemben. Ugy látja,
hogy a népvándorlás óta nem fe-
nyegette akkora veszedelem a kul-
tur Európát, mint ma. Csak az
egyházak összefogva tudják meg-
akadályozni Európa pusztulását.

Erdélyi Lóránt alispáni válaszá-
ban hangsúlyozta, hogy együttér-
zésünket fejezzük ki mindenkivel,
aki a bolsevizmus és az anarchiz-
mus ellen küzd. Pestvármegye,
mely mindig a nemzeti érzés mel-
lett állott, fájdalommal, rokonsz-
zenvel kíséri a nemzeti front
küzdelmét Spanyolországban.

Kitör a botrány Propper beszéde alatt

Az alispáni jelentéshez Propper
Sándor szólt ezután. Beszéde alatt
olyan óriási botrány kerekedett,
amelyre a vármegye közgyűlési
termében talán még példa nem
volt. Csak néhány higgadságot
megőrző bizottsági tagon múlt,
hogy a jobb- és baloldali bizottsági
tagok ököre nem mentek és össze-
verekedtek.

Propper Sándor azzal kezdte fel-
szólalását, hogy a Gömbös-kor-
mány volt az, amely először jelent
kezet és a spanyol kérdésben sem-
legességet nyilvánított. Ez a sem-
legességet minden vonalon be kell
tartani.

— Mi szociáldemokraták — foly-
tatta — a bolsevizmusnak legna-
gyobb ellenégei vagyunk. De ki
kell jelentenem, hogy a mi rokonsz-
enyünk a spanyol kormány mel-
lett van...

Tovább nem tudta folytatni be-
szédét, mert a következő pillanat-
ban a jobboldalon fülsiketítő, lombó-
zó zaj tört ki.

— Le vele, fuj! — kiáltották kö-
rusban a jobboldali megyebizottsá-
gi tagok.

Számosan felugráltak helyük-
ről, öklüket rázták a szociáldemo-
kraták felé és így kiáltottak:

— Kommunisták! Nem enged-
jük beszélni tovább! Akiasság!
Fuj, fuj!

A demokrata Székely György dr.
csilapítani igyekezett a felháboro-
dott jobboldali megyebizottsági
tagokat.

— Nem mi fogjuk eldönteni a
spanyol polgárháború ügyét, —
mondogatta.

A jobboldali bizottsági tagok
azonban tovább kiáltottak.

— Gyilkosok! Fúj! Le vele! —
kiáltották korusban.

Propper Sándor a tomboló lár-
mát túlhasogta:

— Mi nem lehetünk kormány-
pártiak, mint a Gömbös-kor-
mány. A kormány pedig semleges-
séget tanúsított a spanyol kérdés-
ben...

Tovább nem folytathatta, mert
elnyomta szavát a nagy zaj.

Dezső Kázmér nagykörösi pol-
gármester felugrott helyéről, öklét
rázva, magából kikelve kiáltott
a szociáldemokraták felé.

Egyszerre megindult a jobboldal
felől a baloldal irányában. Halál-
sápadtan, szinte futólépésben sie-
tett az elnöki emelvény elé a szo-
cialisták padsorai felé. Többen
igyekeztek megakadályozni, hogy
eljusson a szociáldemokratákhoz.
Dezső Kázmér is uralkodni tudott
magán és csak azt kiáltozta:

— Nem hallgatjuk meg tovább!
Itt így nem beszélhet! Hagyja

abba!

A lárma ekkor már olyan hatal-
mas méreteket öltött, hogy senki-
nek nem lehetett szavát érteni. Az
elnök Karay-Kraker Kálmán
főispán megnyomta a viharcsengő
gombját és az óriási lármban a
szófoszlányokat elnyomta a cse-
ngő berregő, fülsiketítő zaja. Las-
sanként esendenedett a terem és a
vihar kezdett elülni. Propper Sán-
dor ismét szóhoz jutott:

— Azok az országok, — mondot-
ta, — ahol komoly parlamentáris
demokrácia van, immunisok a bol-
sevizmus veszélyével szemben.

Karay-Kraker Kálmán főispán
ekkor felbeszakitotta Propper Sán-
dort:

— Figyelmeztetem a bizottsági
tag urat, hogy ennek a kérdésnek
tallalását ne folytassa tovább, esu-
pán a jelentéshez szóljon hozzá.

— A mai magyar parlamentáris-
musban keressen a hibák okát —
folytatta Propper Sándor.

Ere ismét nagy zaj tört ki, a
jobboldali bizottsági tagok állan-
dóan közbekiáltottak.

— Vastag gyűrűs szivarokat
szívjak és itt lazítjuk az országot.

A szociálisták helyükről felug-
rálva kiáltottak vissza:

— Demagógia, amit maguk mű-
velnek!

Propper Sándor: Az igazi nép-
parlament nem merne és nem tud-
na olyan gazdasági politikát esi-
nálni, amely ide vezet. A választó-
jog becsületes megoldása létké-
des. A kormány politikája szaká-
dékba került.

KARAY FŐISPÁN KIJELENTÉSE

Karay-Kraker Kálmán főispán
Propper Sándor beszédének befe-
jezése után a következőket enun-
ciálta:

— A bizottsági tag ur kijelen-
tette, hogy a szociáldemokraták a
bolsevizmus legnagyobb ellensé-
gei. Spanyolországban az anarchis-
táknak, a bolsevistáknak és a polgári
pártok élethatal-küzdelme folyik
most. Felkérem a bizottsági tag
urat, hogy a jövőben tartózkodjék
olyan szimpátia-nyilatkozatoktól,
amelyeket a közgyűlés egy tagja
sem vállal.

A főispán tapssal fogadott kije-
lentései után a közgyűlés áttért a
napirend tárgyalására.

A kereskedelem az Oszövetségben

Ezen a címen tartotta az elmúlt és őszén dícsőemlékű Baltazár Dezső dr. püspök előadását Budapesten a Hétfői Társaságban. Annak idején a sajtó csak vázlatosan ismertette ennek az előadásnak lényegét. Akkoriban a cím és a téma megragadta figyelmemet és ezért az előadás megtartása után sikerült is megszereznem a kiváló egyházi újságíró, a vonatkozó kéziratot és élvezhettem nagyszerű megállapításait. Nem érdektelen, ha most feltárjuk valamivel behatódobban magasnívójú előadás eszmemenetét.

Kereskedelem az Oszövetségben! Vajjon mi készíthette Baltazár Dezső püspököt arra, hogy e témáról értekezzen, hogy a közgazdaság egy fontos elemét tevő foglalkozási ágról, a kereskedelmről beszéljen és az Oszövetség ragyogó kisugárzásával hozza kapcsolatba? Igazságérzete, emberszeretete, lelkenek, szívének a tündöklő vonása, amely az egyetértést, a megbékélést, az embertestvéri érzés eszményi megnyilatkozását hirdette és áhitotta faj és vallásfelekezetre való külsőségtől nélkül.

A kereskedelem, az árú adása vétele s mint ilyen mennyi, de mennyi támadatásnak volt kitéve a történelem folyamán és sohasem részesült abban az értékelésben a történelem folyamán és sohasem részesült abban az értékelésben, ami szerepénél, jelentőségénél fogva méltán megilletette volna. A kereskedelem mozgatója, a kereskedők és különösen az oszövetség népe bizony igen sokszor szenvedte az üldözés kálváriás fájdalmait. Az elhamarkodott alapelkülül működő közvélemény pedig csak segédkezet nyújtott ahhoz, hogy a ferde előítéletek alapján a kereskedés alanyainak helyzete minél súlyosabb legyen.

És a nagyember, az igazi pap, a kiváló tanító megszólal: »A tudomány az a feladata, hogy az emberiség történelmének a tényeit a tárgyilagos igazság fényében vizsgálja meg s a vizsgálódás eredményét minden elfogultság homályától mentesítve tárja az épülésre vágyakozó lelkek elé.« Majd nem hallgathatja el annak a véleményének kimondását, hogy milyen sok esetben játszik közre a politika a maga kimondhatatlan érdekszálaival és hat közre abban, hogy a tudomány megállapította igazságok elhomályosuljanak és a változó viszonyokhoz változó embereket teremtsen. Bátran ki meri mondani, hogy történelmi igazságokat korok áramlatával szemben hangoztatni, irányzatok támadásával szemben védekezni sohasem volt rentabilis dolog, ha a rentabilitást a földi haszon valutájával mérjük s a jelen idő helyzetének tényezőivel számítjuk a kifizetődés mérvét. Amennyire kiténik e szavakból, hogy mennyire megveti a nagy férfiú a pusztá érdekre való építést az eszméknek anélkül, hogy az igazi meggyőződés szilárd talaján állna az egyén, ennek ellenében az etikai szempontok érvényesítésének tulajdonítja a legteljesebb értéket. Hallgassuk csak: »Ha azonban erkölcsi értékeket vetünk a megítélés mérlegébe, ha a szolgálat természetét az eszmények mérlege alá állítjuk s a jutalom fórumán a lelkiismeret magaslátát jelöljük ki, akkor az igazságok melletti biznyságtétel a legnagyobbrendű rentabilitás erkölcsi tőkéjét és kamatát adja és biztosítja nem devalválható aranyvalutában mindenki

számára, aki érez homlokán valamit a múlt időkét túlélő rendelkezés fénylő jegyéből.« Milyen gyönyörű, értékálló igazságot tartalmazó szavak ezek, mennyire ott kellene ragyogni a tündöklő igéknek az emberek milliói előtt, amikor tesznek, cselekednek és általában működnek kinn a profán élet végeláthatatlan terén.

A társadalmi jelenségek tárgyilagos bírálója, — amikor úgy tapasztalja, hogy a vesztétező világ át akar fejlődni a boldogság természetességének: a szeretetnek talajáról a gyűlöletre, támadásnak sorába veszi a szentírás s hitelvesztettségét kiabálva rá, új próféta gyűjtötte lidérfények körül járja haláltáncát, meggyőződve vallja: »De ha Oroszországban elégették a biblia papírosát, a lelkét nem tudják elégetni soha!«

Baltazár Dezső püspök mindezek előrebocsátása után a biblia érnél maradandóbb igazságaival bizonyítja, hogy a bibliai zsidó nép eredetileg földművelő nép volt, hiszen Noéről is fel van jegyezve, hogy »földművelő volt és szőlőt is ültetett.« A vadászát Noé munkájával Nimródal lép be az emberi foglalkozás történetébe, míg az ipar nyomaival már az özönvíz előtt találkozunk Tubalkainnal megszemélyesítve, akiről feljegyzik az írás, hogy mindenféle vas- és rézszerszámok kovácsolója volt. Miután a történelmi tények fénylő erejével világított rá, hogy minden nép, amelynek nevét feljegyzésre méltónak találta a történelem tudománya, fegyveres ténnyel szolgált erre a megtiszteltetésre, mert nemzetek államok kezdettől fogva fegyverrel lettek és fegyverrel vesztek, Izrael népének története is azt igazolja, hogy a zsidó nép történelmi levegője sem az a levegő volt, amelyben a békét, nyugalmat, biztosságot igénylő kereskedelem kifejlődhetett és berendezkedhetett volna »A fegyveresatóság között nemesak a muzsák hallgatnak, hanem beroszadásnak a mérlegek is és a karavánok útját járhatatlanokká s bizonytalanokká teszik a keresztil-kasul vágató harci szekerek«. Tehát a zsidó nép nem volt eredetileg kereskedő nép.

Megkapóan bizonyítja a szentírás igazságot terjesztő szavaival, hogy a biblia Jákob és gyermekei nem voltak kereskedők, hiszen a Genézis XXXVII. része írja, hogy József ifjú korában »az ő bátyjaival együtt juhokat őrizt, bojtár volt az ő atyja feleségének fiai mellett«. Kiténik gazdasági átlátás, amikor a Püspök megjegyzi, hogy »Insgé idején ugyanis az izraelita József volt az, aki nagy zsenialitással szervezte meg Egyiptom gazdasági életét s a gabonafelesleg okos elosztásával és értékesítésével megszerezte az állam számára a nép földjét és tömérdek egyéb értéket halmozott fel királyi kincstáraiban a gabona bel- és külföldi értékesítése révén.« Így vonja aztán le a következtetést, hogy az egyiptomi nagy állami tranzakciónál egy lángész államférfiú tényéről van szó, nem pedig nemzetségbeli atavisztikus tulajdonságról, még kevésbé rutinról, ami hosszas gyakorlat eredménye lehet. A nagy gazdasági és kereskedelmi műveletek lebonyolítását más nemzetségek intézték.

Mínt hogy pedig a kereskedelmi szellemmel a meggazdagodás feketén vágva jár, a biblia felkent

ismerője sorra veszi mindazokat a szavakat, intelmeket és ígéket, amelyek az erkölcsi szempontok uralmát és mérlegelését írják elő isteni parancsként. A Zsoltárok, Példabeszéd, a Prédikátor és Próféták írásai valóban ontják az er-

kölcsi tanítás igazsággyögyeit és a püspök ezek közül felemlít ragyogó szemelvényt, amelynek mind egyike olyan szövegnek, amely a legbiztosabban világít az emberiség gyakori útvesztői közepette.
Dr. László Béla.

Debrecenben tartja közgyűlését a tiszai evang. egyházkerület

Geduly püspök évi jelentése a közgyűlés előtt.

Csütörtökön és pénteken tartja évi közgyűlését Debrecenben a tiszai evang. egyházkerület. Geduly Henrik püspök jelentésében az állam és az egyház viszonyát fejtegeti. Megállapítja, hogy rendeltetésük zavartalan teljesítésében az állam és az egyház különösképpen egymásra vannak utalva. Az állam és egyház a szellemi és erkölcsi stabilitás áldott közössége. Tiltakozik ezután Geduly püspök minden olyan törekvés ellen, amely akár az állami, akár az önkormányzati közhatalom életműködés terén pusztán a felekezeti hovatartozásnak nyújtanak döntő szerepet és aszerint bírálják el az egyes polgárok törvényes igényeinek érvényesülését, aszerint csinálna közülük megkülönböztetést, hogy felekezeti szempontból úgynevezett első, vagy második

osztályúak-e? Eddig a gyakorlati tapasztalás rácsófol arra a különböző helyeken terjesztett híresztelésekre, — mintha az állami ügykezelés terén ez a megkülönböztetés érvényesülne.

— Sajnos, — hangoztatta Geduly püspök — annál inkább találkozunk a helyhatósági önkormányzati testületek személyi kérdéseinek elintézésénél ilyen természetű nyugtalanító jelenségekkel. A községi tanítók, jegyzők, a városok és vármegyék tisztviselőinek alkalmazásánál igen sokszor nem a rátermettséget, de a felekezeti hovatartozás a döntő szempont. Ez a legbiztosabb útja a nemzeti egység megerősítésének a protestáns közvélemény mélyesges elkeseredésének s az állam közhatalomok és a protestáns egyházak közötti összhang felborulásának.

Fabinyi miniszter ismertette Genfben Magyarország pénzügyi helyzetét

Genf, szept. 15. A Népszövetség pénzügyi bizottsága kedden folytatta Rayall Tyler jelentése alapján Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetének megvizsgálását.

Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter felőrángolnyelvű ex-ponében ismertette Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzetét. Részletesen elemezte az 1936. jun. 30-án lezárt előző költségvetési évi kiadásainak és bevételeinek alakulását.

Rámutatott azokra a eredményekre, amelyeket a magyar gazdasági és pénzügyi politika külön-

böző tereken, így főleg az államháztartás helyzetének javítása és a devizagazdálkodás terén is elért.

A pénzügyi bizottság nagy érdeklődéssel hallgatta Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter beható fejtegetéseit, amelyek után a bizottság tagjai több kérdést intéztek a pénzügyminiszterhez, aki minden egyes kérdésre szakszerű választ adott.

A pénzügyi bizottság ezután zárt tanácskozássra vonult vissza, hogy kidolgozza a Népszövetség elé terjesztendő jelentését, amely néhány napon belül elkészül.

Egy százados özvegye és a községi Nep titkár összeverekedett

Köszeg, szeptember 15. A NEP községi irodájában véres verekedés folyt le. Höllriegel Györgyné, egy százados özvegye, a községi nagyratifik volt tulajdonosa felment a NEP pártirodájába és felelősségre vont a párt egyik községi titkárát, Balikó Józsefet, aki a Köszeg és Vidéke című lapba tudósítást írt Höllriegelné ügyének törvényszéki tárgyalásáról, amelyet egy alkalmazottjának feljelentésére folytattak le ellene sikkesztás címén.

A szóváltás hevében az izgatott asszony összeverekedett a NEP titkárrel, mire ő kutyakorbácsot rántott és azzal igyekezett megverni Balikót.

Végül is lefogták, kitétték az ajtó elé és bezárták az ajtót. Höllriegelné ezután dr. Pallay József városi tisztiorvossal láttelelet vételtett fel a sérüléseiről.

Testén ütéstől és rugástól eredő horzsolások nyomai látszóttak, amit a tisztiorvos megállapított. Ezek alapján feljelentést tett Balikó József ellen a rendőrségen.

Németh Imre, községi kerület nem-

zeti egységpárti országgyűlési képviselője a következőket mondotta az ügyről:

— Közvetlen tudomásom az afférről nincs, csak most kaptam levélben értesítést a történetekről. Téves az az állítás, mintha Höllriegelné bármikor is vezető szerepet játszott volna a községi NEP-ben.

— Tudomásom szerint még a 200 tagú választmányának sem tagja. Neki egyébként már gyakran voltak hasonló összeütközései. Az egész ügynek nem lehet komoly jelentőséget tulajdonítani.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán: „Pompador”, Nagy Kató és Villy Eichberger világfilmje. Megelőzi: Kultúrfilm. Előadások: 7 és 9 órákor. Jón! Feltámadás. Moszkvai nő.

Madrid uccáin patakokban folyik a vér

**Az anarchista és a köztársasági pártok tagjai egymást gyilkolják
San Sebastianban 450 embert gyilkoltak meg a vörösek,
közöttük a finn konzult is**

Rabat, szeptember 15. A sevillai rádióállomás közli, hogy Madrid uccáin patakokban folyik a vér.

A szakszervezeti szövetség, az anarchista szövetség és a köztársasági pártok tagjai egymást gyilkolják.

Madrid, szeptember 15. CEDA volt munkaügyi minisztert és Salemon képviselőt a kormányhatóságok letartóztatták.

A castelloni néptörvényszék Jove Dalemo Peris kapitányt halálra ítélte.

A kapitány bűne az volt, hogy rálőtt a letartóztatására kiküldött milícia katonákra. Az Ahora c. lapjelentések szerint Alicanteban

52 fasisztát kivégeztek.

A kivégzett fasisztákat a néptörvényszék ítélte halálra, mert július 19-én kísérletet tettek a város megszállására.

Biztosra vehető, hogy Bilbao ellenállás nélkül megadja magát a nemzetieknek.

A felkelők repülői egy fegyvergyárat

bombáztak, amely körül nagyszámú marxista katonaság állomásozott. A bombák igen sok marxistát megöltek s nagy károkat okoztak. Barcelonában a szakszervezeti szövetség és az ibériai anarchista szövetség lemondásra akarja kényszeríteni Companys elnököt. Sierra Nevadában a nemzetiek tüzesége a marxisták állásait bombázta. A vörösek meg akarták támadni Granadát, de visszaverték őket. Igen sok halott és hadianyag hátrahagyásával elmenekültek. Gibraltárban az angol rendőrség letartóztalott

több spanyolországi marxista menekültet, akik kommunista propagandát fejtettek ki.

San Sebastianban a kommunisták elmeneküléskor előtt meggyilkoltak nyolc kórházi ápolót.

A hatóságok 450 San Sebastianban talált holttest személyazonosságát állapították meg.

A halottak között van a finn konzult is.

A madridi kormány elhatározta, hogy elmenekül a fővárosból és székhelyét Valenciába helyezi át.

bé fontos ez az órállás Európa jövőjének ebben a döntő pillanatában.

Az első statáriális halálos ítéletek Palesztinában

London, szept. 15. A jeruzsálemi büntetőbíróóság halálraítélte 2 arabot, akik Nabbisnál angol katonákra tüzeltek s egy katonát megsebesítettek. Ezek voltak az első halálos ítéletek, amelyeket a szükségállapot elrendelése alapján hoztak.

Menekül a francia tőke, menekülésre gondolnak a tőkésék

A francia pénzügyminiszter cáfolja, hogy a kormány a tőke bolsevizálását ké szítené elő.

London, szept. 15. Londonban mind nagyobb aggodalommal figyelik a franciaországi belső helyzet súlyosbodását. Az Ewening News szerint a pánik-szerű francia tőkemenekülés már lezárt fejezet. Az aggodó tulajdonosok már minden értéküket, drágaságukat s pénzüket külföldre vitték. Most kezdődik a második fejezet: A francia nagyiparosok és üzletemberek lakást bérelnek s butoroznak be Angliában, hogy sürgős szükség esetén legyen hova kivinni családjukat.

Páris, szept. 15. Vincent Auriol pénzügyminiszter fogadta a sajtó képviselőit és hangoztatta előttük, hogy a kinstár és a pénzügyi érdekei azonosak. Nem érti a tőzsdé tartózkodását, de valósággal korlátozott és hitvány azoknak a gonosztervőknek eljárása, akik olyan híreket terjesztenek, hogy a kormány a külföldön levő vagyont le akarja foglalni, hogy „a tőke bolsevizálását” készíti el, hogy rövid időn belül a munkások több gyárüzemet saját kezelésbe vesznek. — Sohasem jutott eszünkbe — mondotta Vincent Auriol miniszter, hogy bármit is lefoglaljunk, akár ipartelepeket, akár ipari értékeket, vagy bárminő értéket. Hangoztatom, hogy közös törekvéseink a mai szociális rendszer keretében a kapitalizmus rendszerének keretei közt bonyolódik le.

Délután minisztertanács volt, amelyen Blum miniszterelnök és Chalen-

grau belügyminiszter tájékoztatta a kormányt a liliei sztrájkhelyzetről és az ellentétek elsimítása érdekében tervbevetett kormányintézkedésekről. — Hivatalos körökben a helyzetet bizakodva ítélik meg.

A minisztertanács határozata képpen Blum miniszterelnök csütörtök este rádióban ismerteti a külpolitikai kérdéseket.

Hazánkban a derült és csendes időjárás miatt erőteljesen érvényesült a napsugárzás, úgyhogy a hőmérséklet a hosszú és nagyon hideg éjszaka ellenére is napközben általában 20 fok fölé emelkedett, sőt Budapesten és a Dunántúl egyes részein 22 fokig emelkedett. Még a magasabb hegyeken is 15—17 fokot észleltek.

Időjárás: Gyenge légáramlás, több helyen már köd, nyugaton és északon több felhő, a délutáni órákban egy-két helyen kisebb záporosó, a hőmérséklet emelkedik.

Nem hangzatos reklám, komoly valóság

... inom szöveit, selyem, mosóáru és keletgye-árukat a Szent Anna uccai

Béke Áruházban

vásárolhat legolcsóbban

Bilbouban lázadás tört ki a kommunisták ellen, de a tervet elárulták

Hendaye, szept. 15. Most érkezett hír arról, hogy Bilbauban az elmúlt héten a katonaság fellázadt a kommunisták ellen. Mintegy 400 katona, 200 esendőr és 200 rendőr elhatározta, hogy csatlakozik a felkelőkhez. A tervet elárulták, több tisztet és altisztet hír szerint már ki is végeztek.

Mint a Bilbauból elmenekültek mondják, a városban éhínség fenyeget, már be is vezették a jegy-

rendszert. Növeli az élelmiszerhiányt, hogy Irunból és San Sebastianból mintegy 3600 menekült érkezett Bilbauba és ezeknek az élelmezéséről is gondoskodni kell.

Cadisi rádió jelenti, hogy San Sebastiant a nacionalisták bombái teljesen megsemmisítették. Palaveránál a kormányesapatok két repülőgépet lelőttek, a felkelők Toledo felé nyomulnak előre, hogy Alcasart felmentsék.

Cabanellos tábornok köszönti Hitlert és a német népet

Burgos, szept. 15. Cabanellos tábornok, a nemzetvédelmi bizottság vezetője magához kérte a Német TI tudósítóját és általa szöveget intézett a német néphez. A tábornok ezeket mondotta:

— Mondja meg kérem német honfitársainak, hogy Cabanellos tábornok, a burgosi nemzetvédelmi bizottság elnöke, a német népnek becsületszavát adja arra, hogy

Spanyolország — történjék bármi is — soha nem felejtí el azt a baráti megértést és erkölcsi támogatást, amelyet Németország Spanyolország irányában a kommunizmus és anarchizmus elleni küzdelmében tanúsított. A német birodalom vezére és a német nép kelet felé örködik, ezt az őrséget vállalkuk itt nyugaton, ahol nem kevés-

Kérdezze meg barátját, vagy ismerősét s akkor Ön is meg fogja nézni a

Havi 200 fix

c. legremekebb magyar filmet
ma
a **Vígszínházban**

Friss fotócikk,
amatőrmunkák kidolgozása,
gyönyörű műtermi felvetelek

Tökés Ica fényképésznél, Csapó u. 1.

Báró Vay László főispán által dr Görgey Márton ny. vármegyei főorvos ellen indított sajtópert tárgyalta tegnap a debreceni törvényszék

Dr Hegyemegi Kiss Pál két óras előterjesztésben kérte a valódiság bizonyítását, amit a törvényszék a politikai részek kivételével el is rendelt és a tárgyalást elnapolta. Az ügyész Görgey előterjesztésében újabb rágalalmazást lát.

Tegnap délelőtt tárgyalta a debreceni törvényszéken dr Jeney Sándor törvényszéki elnök azt a sajtó útján elkövetett rágalalmazási pert, melyet dr Görgey Márton ny. vármegyei tisztifőorvos ellen indított Báró Vay László főispán. Felhatalmazásra hivatalból indult az eljárás a vádat dr Paksy István ügyész képviselte. A sértett nevében dr Benkő Géza vármegyei főügyész jelent meg. A védelmet dr Hegyemegi Kiss Pál látta el.

A pör azért indult meg, mert dr Görgey Márton az év februárjában a »Tiszántúl« c. lapban egy cikket írt: »Válasz báró Vay Lászlónak.« címmel. A cikkben dr Görgey Márton foglalkozott azzal, hogy a főispán dr-i címmel nevezték ki, pedig ez a cím nem illeti meg és nem történt semmi, hogy helyre igazítsák a hivatalos közleményben több ször megjelent téves címzést. Rámutatott Görgey még arra is a cikkben, hogy ő sub auspiciis lett doktorra avatva. Ezzel szembe állította báró Vay László középiskolai bizonyítványát is.

GÖRGEY MÁRTON KIHALLGATÁSA

Az elnök kérdésére Görgey kijelentette, hogy ő nem bűnös, bár a cikket ő írta. Az előzményekre vonatkozólag kijelenti, hogy több társával történt megbeszélés alapján felhívást intézett báró Vay Lászlóhoz, mint a tiszántúli egyházkerület főgondnokához, hogy bocsájtja tisztességét új szavazatra, mert őt, mint dr báró Vay Lászlót ismerték és választották meg és most, hogy kiderült, hogy nincs doktorátusa, szükséges az új választás, mert kimondott elv, a főgondnoki tisztségnek magasabb képesítéshez kötése. Dr Baltazár Dezső is ezért javasolta dr báró Vay Lászlót, mert azt hitte, hogy meg van a kellő képesítése. A lemondásra való felhívást azért is intézte báró Vay Lászlóhoz mert szembe fordult a püspökével. Az a véleménye, hogy fellépése az egyházi béke megromlására vezet. A felhívást közzétettem két budapesti lapban, de báró Vay László nem válaszolt a kérdésére, hanem azt mondotta az újságíróknak, hogy velem, mint elcsapott tisztviselővel, nem vitatkozik. Erre írtam én meg a válaszomat, melyben rámutattam, hogy engem bár fegyelmi úton elmarasztaltak, de legfelsőbb fokozaton fegyelmi ítélet megsemmisítették és azután mégis kényszernyugdíjazták, amit a főispánnak tulajdonított. Jogos magánérdekekből, s közérdekekből is írtam a választ, hogy magamat megvédelem és rámutassak bizonyos dolgokra.

A VEDŐ ELŐTERJESZTÉSE

Hegyemegi Kiss Pál dr bizonyítást kérő indítványába hangsúlyozta, hogy egyházi vita indult és azt terelte át báró Vay László a fegyelmi ügyre, amikor elcsapott tisztviselőről beszélt. Kérte a védőt, hogy tekintettel arra, miszerint Budapesten már két per folyik ugyanezek azért jó volna, ha egyesítenék a pereket. Majd rámutatott arra, hogy bizonyítva van a jogos magánérdek és a közérdek is, továbbá, hogy Görgey indítványának nincs aljas indoka. Hangoztatja azt is, hogy felhatalmazásra hivatalból az eljárás Görgey ellen nem folytat-

ható, mert az állítások valódisága esetén a sértett ellen sem bünvádi, sem fegyelmi eljárás nem indítható. Nem követte el a vádlott a címbitorlással való gyanúsítást sem, mert soha sem állította azt, hogy báró Vay László az őt jogosan meg nem illető dr-i címet használta volna, hanem csak azt a kérdést teszi fel, hogy őt meg nem illető címmel tüntették fel több ízben hivatalos lapban és mikor, hogyan történt ennek helyesbítésére intézkedés? Vádlott azt állította, hogy jogtalanul, jogszabályok sértésével meghurcolták, míg végre a legfelsőbb fegyelmi bíróságnál elégtételt kapott.

Hivatkozott arra, hogy a valódiság bizonyítását meg kell engedni, mert a Kuria döntése szerint minden közéleti ember tevékenysége, ha bírálat tárgyává tételik, a bizonyítás kötelme alól nem vonható ki, amennyiben az közérdeket érint. A közérdek védelmet célozva kéri a védőt annak bizonyítását, hogy báró Vay László mint éharcos NEP elnök Debrecen társadalmának sok értékes tagját félreállítva, anyagi és erkölcsi károkat idézett elő. Ezzel kapcsolatban bejelenti, hogy a Vásáry-család is a főispán »pusztítványai« közé tartozik. A fegyelmi választmány a vádlott szerint a jogszabályokat sorozatosan meg sértve marasztalta el őt és hangoztatja, hogy pl Gärtner István, a vádlott ügyben szakértőnek alkalmazták, bár tudvalévő, hogy az ő jelentései alapján állították össze a fegyelmi listát. Az igazság szolgáltatás érdekét nem szolgálja az, hogy az legyen a szakértő, akinek adatai alapján indult meg az eljárás.

A dr-i címmel kapcsolatban rámutatott a védő arra, hogy 18 hivatalos helyen jelent meg két éven belül a dr-i címzés s a vádlott csak azt kérdezte cikkében, hogy mikor tett intézkedést a főispán és miért tette, hogy jogtalanul dr-nak címezzék.

Az ügyész a cikknek azon kitétele miatt, melyben Görgey a kényszernyugdíjazásával kapcsolatban »hőhérszakasz«-ról emlékszik meg, nemzetgyalázás miatt vádat emelt, bár a budapesti ügyész ezt a vádat nem emelte és nem állapította meg sem a rosszhiszeműséget, sem az aljas indokot a vádlottal szemben. — A kényszernyugdíjazásra vonatkozó törvényt annak idején a parlamentben is súlyos szavakkal jelölték s közérdeklő volt a »halálparagrafus« elnevezés.

Dr Hegyemegi Kiss Pál kérte, hogy a bíróság rendelje el Görgey Márton fegyelmi iratainak beszerzését, Rásó István alispán tanukénti kihallgatását arra vonatkozólag, hogy 1934 november végén már megállapodott Görgeyvel abban, hogy állásába visszaeresszék. A végelbírás alá vonás ellen a vádlott tiltakozott s kérte, hogy várják meg a fegyelmi jogerős befejezését. Bizonyítani kívánja, hogy Rásó alispán a főispán szóbeli felhívására tette meg a kényszernyugdíjazási előterjesztést. — Szerinte báró Vay Lászlónak nem lett volna szabad Görgey elcsapott tisztviselőnek beállítani, hiszen maga a belügyminiszter mondta egy interpellációban, hogy a végelbírás nem jelent más kon-

zekvenciát és nem jelenti azt, hogy az illető megbélyegzett egyén. — Magyarországon ma a kényszernyugdíjazást gyakorolják s emiatt kritika is éri a kormányzatot, de szégyen nem háramlik azokra, akiket kényszernyugdíjaznak.

Kéri főispáni bizalmas iratoknak Görgeyvel kapcsolatban való beszerzését, valamint bizonyítani kívánja azt is, hogy báró Vay László, mint a NEP itteni vezetője milyen működést fejt ki és, hogy kiket állított élje az egypárt uralmi kedvéért. Tanukat nevez be Vásáry Istvánt, gróf Bethlen Istvánt, Kardoss Gézát, Jóna Istvánt, Vértessy Gábort és levelek beszerzését, mellyel azt kívánja igazolni, hogy Vásáry család ellen azért indult meg a hajsz, mert Vásáry József ellenzéki politikát folytatótt. Beszélt még arról is, hogy ha a főispánnak megfelelő közigazgatási képzettsége meg lett volna, akkor súlyos jogszabályok sértésével nem hureolták volna meg Görgey Mártont. Közigazgatási bírósági ítéletek támasztják alá ezt az állítást — mondja a védő — hiszen jogszabálysértések történtek sorozatosan bizottsági tagválasztásoknál például megyében is, amit a közigazgatási bíróságnak kellett korrigálni. Említette még a védő, hogy a városi főispánokká nagyobb képzettségű egyéneket neveztek ki és neveznek ki, s így volt ez Debrecenben is egészen Hadházy Zsigmondig.

AZ ELNÖK FIGYELMEZTETI A VEDŐT

A védő a Debrecenben érvényesült politikával is foglalkozik különös tekintettel a főispán irányító szerepére, de az elnök figyelmezteti, hogy politikával ne foglalkozzon, csak a vád tárgyával. A védő hangsúlyozza beszéde további során, hogy a debreceni NEP elnökre tett kritikai megjegyzéseit az inkriminált cikknek, nem lehet közhivatalnokj tekintély címén vád tárgyává tenni. — Mint az ellenzéknek egyik tagja kritika tárgyává tettem a ma uralkodó rendszert és ennek a rendszernek egyik éharcosa a főispán és ami Debrecenben történt, azért kizárólag báró Vay Lászlót terheli a felelősség.

A ÜGYÉSZ ELLENZI A POLITIKAI TARTALMU BIZONYÍTÁST

Paksy István ügyész a védő előterjesztése után kijelentette, hogy ellenbizonyítékainak előterjesztésére, amennyiben a bizonyítást elrendelnék 8 napi határidőt kér. — Ellenzi a védelem kérésének azt a részét, mely a politikai pártarcokra vonatkozó adatokat tartalmazza, így elsősorban ellenzi Bethlen István, Vásáry István kihallgatását, mert ez nem tartozik a rágalalmazási ügyhöz. Elutasítani kéri az iratok beszerzését, mert az csak az ügy elhúzását jelentené, mivel ezek a fegyelmi iratok már más hatóságokhoz tételtek át. Rámutatott az ügyész arra, hogy az egyházkerületi főgondnoki tisztséghez nem kelle jogi képzettség, tehát nem áll meg a vádlott érvelése. Bejelentette, hogy Görgey észrevételeiben, amelyeket a bírósághoz benyújtott, olyan kitételek is vannak, melyek másokra

rágalmozók s ezért kéri az iratoknak az ügyészhez való átadását az eljárás megindítása céljából.

Dr Benkő Géza kijelentette, hogy a valódiság bizonyítását most csak azért nem kéri, mert több hasonló per van még folyamatban és a bizonyítékok beszerzése csak a per elhúzását eredményezné.

Hegyemegi Kiss Pál az ügyésznek válaszolva hangsúlyozza, hogy a vádlottnak meg kell adni a lehetőséget, hogy bizonyítson, na egyszer vádolják. Ha az ügyész vádat ejt, akkor szívesen lemondana arról, hogy bizonyítsanak. A bíróság délben a tárgyalást félbeszakította s annak folytatását délután fél 6 órára tűzte ki.

A BÍRÓSÁG ELRENDELTE A BIZONYÍTÁST A POLITIKAI RÉSZEK KIVÉTELEVEL

Jeney Sándor dr elnök hat óra előtt hirdette ki a bíróság határozatát a valódiság bizonyításának elrendelése kérdésében. A bíróság elutasította azokat a tanúknak kihallgatását és bizonyítékok beszerzését, melyek a politikai pártküldelemre vonatkoznak. Elrendelte azonban beszerzését azoknak az iratoknak és lapoknak, melyeken báró Vay László főispán mint dr Vay László szerepel. Beszerzik a főispáni hivatal törzslapját, hogy megállapítsák, hogyan van azon a neve bejelentve. Elrendelték beszerzését és felolvasását a Görgey Márton fegyelmi ügyére első és másodfokon vonatkozó iratoknak. Bizonyítani kell a bíróság előtt azt is, hogy a főispán szóbelileg utasította Rásó István alispánt, hogy Görgey ellen kényszernyugdíjazásra tegyen intézkedést. Bizonyítani kell a bíróság előtt azt is, hogy Görgey Márton kényszernyugdíjazás előtt a tárgyaláson kérte, hogy várják be fegyelmi ügyében a végső döntést. A bíróság közérdek címen rendelte el a bizonyítást, a többiekben elutasította, mert részben nem találta bizonyításra alkalmasoknak és részben mert a felelőtlent bizonyítékban foglaltak köztudomásuk. A védő által kért egyesítést a pernek a Budapesten folyó perrel a bíróság nem rendelte el. A vád részéről nyolc napon belül ellenbizonyítékokat terjeszteniük be. A bíróság az ügyész kérésére átadja Görgey Márton irásba foglalt észrevételeit, mert azokban másokra néve rágalmozó kitételek vannak.

A per a fegyelmi iratok beszerzése miatt talán évekig elhúzódhatik, mert a Görgey-ügy fegyelmi iratit több bíróság kérte már tárgyalásokon való ismertetésre és csak a sorrendben kerülhetnek majd az iratok a Jeney-tanács elé.

Közérdekű levél

REGGEL 8 ÓRÁIG CSAK EGYES VILLAMOSKOCSIK KÖZLEKEDJENEK.

Alulírottak azon kéréssel fordulunk a t. főszervező úrhoz, hogy nb. lapjában szíveskedjék kérésünket közreadni, hogy az illetékesek mielőbb intézkedhessenek ügyünkben.

Kérésünk az, hogy kora reggeltől, legalább 8 óráig csakis egyes jelzésű vagyis a klinikai villamosok közlekedjenek. 2. jelzésű villamos járatának korán reggel már nincs értelme úgysem, mert ha van is még átrandoló közfürdő kimenni, míg itt a klinika felé komoly munkába s órára járnak, vagy pedig betegek mennének villamoson, ha sürűbben jönne. Ez a jelenlegi közlekedés 10 percenként, nem megfelelő sok késést jelent, ezért kérjük ezt így módosíttatni.

Sz. 1515126.

Baltazár püspökné állapota javult

Dr Baltazár Dezső püspök feleségének egészségi állapota lényegesen javult, de azért még legalább két hétig klinikai kezelésben kell hagyni.

Férje halála természetesen nagyon mély nyomokat hagyott lelkében, még most is gyakran felsírszik, de Isten akaratában való

megnyugvása egyre erősebben vesz erőt rajta, annál inkább, mert családjának tagjai a legnagyobb szeretettel és gyöngédséggel veszik körül.

A sirhoz még mindig nem engedik ki, mert féltik, hogy egészségi állapotában visszaesés állana be.

Öngyilkos lett Debrecenben egy ny. pénzügyi tisztviselő

Megdöbbenő módon vetet véget életének a napokban Debrecenben Horváth Jenő 57 éves, tasnádi születésű nyugalmazott pénzügyi tisztviselő.

Horváth Jenőn környezete az atóbi napokban észrevette, hogy gyakran roskedvű, azonban senki nem gondolt arra, hogy végzetes terveket forgat agyában. Egy héttel ezelőtt szobájában bevett Horváth Jenő száz darab antropin pasztillát. Tettét mindjárt felfedezték s azonnal gyomormosást hajtottak végre rajta.

A szerencsétlen ember azonban állandó rettegésben élt, hogy a nagymennyiségű mérge hatása folytán elveszti szeme világát. Ez a gondolat teljesen buskomorrá tette s környezete aggódva figyelte Horváth Jenő lelki vívódásait. Állandóan szemmel tartották, nehogy újból baja történjen. A lelki megviselt férfi azonban csak az alkalmat kereste, hogy öngyilkosát kíséreljen meg újból.

Második emeleten levő szobájában a napokban pár percre egyedül hagyták. Horváth Jenő ezt az időpontot használta ki újabb öngyilkosság kísérletének végrehajtására. Kilépett az ablakpárkányra s a két emeletnyi magasságból

levetette magát. Az egyik házbeli nő látta, hogy Horváth Jenő megjelenik az ablakban, azonban olyan lassu mozdulatokkal közeledett a párkányhoz s olyan nyugodtan viselkedett, hogy nem is keltette gyanúját annak a tragédiának, mely a következő pillanatban bekövetkezett.

Horváth Jenő súlyos sérüléssel, eszméletlenül terült el a halálúgrás után az udvar kövezetén. Nyomban hozzáfutottak s megkísérelték magához téríteni. Majd az előhívott mentők a kórházba szállították, ahol a gondos kezelés következtében pár órára eszméletre tért. Ezalatt az idő alatt kihallgatták s Horváth Jenő előadta, hogy magános ember volt, nagyon egyedül érezte magát, ez keserítette el. A mérgezés után pedig egyre gyötrelmesebb félelem fogta el a megvakulástól s emiatt követelte el végzetes tettét nyolc nappal a száz darab antropin bevétele után.

A kórházban mindent elkövettek a súlyos oldalbordatorést és belső sérüléseket szenvedett Horváth Jenő megmentésére, azonban a leggondosabb ápolás sem tudta megmenteni az életnek s egy napi szenvedés után meghalt.

100 ccm DKW motor-kerékpár beépített világítással P 690° - SZOBOSZLAY Széchenyi u. 24

A szájban dolgozó fogászokra is alkalmazzák az orvosi etika szabályait

Az Orvosi Kamara legközelebbi választmányi ülése foglalkozik Lengyel Zoltán beadványával.

A fogorvosok nagyrésze a nehéz gazdasági helyzet folytán súlyos anyagi helyzetben van, aminek most érdekes megnyilatkozását láthatjuk. Dr Lengyel Zoltán főorvos, törvényhatósági bizottsági tag, aki már eddig is szép tevékenységet fejtett ki az orvoskari érdekekben, beadványt intézett az Orvoskamarához, a városi tisztviselő főorvoshoz és az Orvosszövetséghez és hatályosabb védelmet kér a fogorvosok részére a szájban dolgozó fogászokkal szemben. Hivatkozott arra, hogy a vizsgázott fogtechnikusoknak szabad azt a szót használniuk cégfeliratukban és reklámjaikban, hogy „fogorvoslás”, ezel szemben az orvosi etika rájuk nem kötelező. Kifogásolja, hogy a reklám erejével a fogorvoslást kereső közönség nagyrészt magukhoz csábítja és a fogorvosoknak nem szabad hirdetésközvetleniük.

Dr Lengyel Zoltán azt kívánja, hogy valami módon kötelezzék a fogászokat is, hogy az orvosi etika

szabályait tartásuk be, ha már — noha helytelenül — azt a szót használhatják, hogy „fogorvoslás”.

Amint értesültünk, az Orvosi Kamara a legközelebbi választmányi ülésén állást foglal dr Lengyel Zoltán főorvos beadványa tárgyában és ezt az összes Kamarákhoz megküldik hasonló állásfoglalás céljából.

Hungária

filmszínház

LIL DAGOVER

Wolf Albach Retty, Georg Alexander főszereplésével

MA IS

A madarász

a legbájosabb Zeller operette.

Előadások: 5, 7, 9 órakor.

A büdsszentmihályi apagyilkos medikusról megállapították, hogy közveszélyes elmebeleg

Megírtuk annak idején, hogy Kiss József büdsszentmihályi medikus egyetlen fejszecsapással megölte az apját, id. Kiss József büdsszentmihályi tanítót. A gyilkosság ügyében a nyiregyházi hatóságok tették meg a szükséges intézkedést, letartóztatták a fiatalembert.

Kiss József kettőtört élete anna. a tifusznak a következménye, amelyen közvetlenül az érettségi után esett át. A betegsége folytán a jobb csipő és térdizületi merevséget kapott, úgy hogy ettől kezdve nyomorékon tengette életét. — De nem csak testileg, hanem lelkileg is felmorzsolódott. Az egykor emi-nens, jó magaviseletű diákból izgága rokkant lett, aki valami megmagyarázhatatlan okból gyűlölettel viseltetett az őt szeretettel övező édesapjával szemben. Letartóztatása után a vizsgálóbíró elrendelte Kiss József elmeállapotának a megvizsgálását. Több heti megfigyelés után most készült el a szakértői jelentés, mely szerint

Kiss József schizophréniában szenved, akarat szabadelhatá-

rozási képességgel nem bír, ön- és közveszélyes elmebeteg.

A szerencsétlen sorsú medikus elmemegfigyelése több héten át tartott. Az orvosok véleménye szerint szellemi képességben szembe-tűnő kiesések nem mutatkoznak, mindaddig, míg az apjáról nincs szó.

Anyjához írt leveléből csak mondatfoszlányokat ragadunk ki, mert valósággal meggyalázza azokban szerencsétlen édesapjának az emléket. Ilyeneket ír többek között:

»Fogházóreim kitünő úriember, kik féltő gonddal vigyáznak rám.« »Legkevésbé sem vagyok úgynevezett közveszélyes egvény, megöltem az apámat és ezzel elvégeztem kötelességemet.« »A többi rabok igen kedves gyerekek.«

A levelét mindig így írja alá: »Jóska medikus.«

Kiss József már csak rövid ideig lesz a fogház lakója, mert a közeli napokban átszállítják a nagy-kállói elmeagyógyintézetbe és ezzel ennek a szomorú ügynek az aktái is lezárulnak.

A DEAC megrendezi Debrecen teniszbajnokságát és az ifjusági bajnokságot

A Debreceni Egyetemi Atlétikai Club szeptember 18—19—20-án rendezi meg az egyetemi teniszpályákon Debrecen város teniszbajnokságát és ugyanakkor rendezi meg a kerületi ifjusági bajnokságot. A versenyen csak debreceni egyesületekben igazolt játékosok indulhatnak, az ifjusági bajnokságban a kerület ifjusági játékosai, azok, akik 1918-ban, vagy később születtek. A verseny délután 2 órától tart sötétedésig, vasárnap egész nap. Versenyszámok a következők: férfiegyes, női egyes, férfipáros, vegyespáros és női páros, míg az ifjuságiaknál fiu-

egyes és leányegyes.

A nevezési díj személyenként egyes számokban 2.— pengő, páros számokban 1.50 pengő. Nevezési határidő szeptember 17-én, csütörtökön délután 6 óra. Nevezések a nevezési díj egyidejű beküldése mellett dr Görgey József, Debrecen, Komlóssy ut 62. alá küldendők. A sorsolás csütörtökön este fél 7 órakor lesz a DEAC klubházában.

A verseny díjazása a következő: az első helyezettek nagy ezüstötzt, a második helyezettek kis ezüstötzt, a harmadik kis bronz érmét nyernek.

Szekerek karambolja a Piac uccán

Két férfi leesett az összeütközés következtében és súlyos sérülést szenvedett

Kettős sérüléssel végződő karambol történt tegnap délután öt óra tájban a Piac uca 26. számú ház előtt.

Nagy István gazda szekereit hajtotta a Piac uccán Kulesár János 48 éves földműves, Bellelegő 89. szám alatti lakos, Mikor a főuccán a 26. szám alatti ház elé érkeztek, hirtelen szemközt jött s egyenesen rájuk hajtott egy másik szekér.

A két szekér összeütközött s az erős lökés következtében Nagy István és Kulesár János lezuhantak a szekérről. Kulesár János az esés következtében elharapta nyelvét s fején, szemhéján és karján súlyos sérüléseket szenvedett. Nagy István homlokán és kezén sérült meg.

A szekéren rajtuk kívül még hárman ültek, akiknek azonban semmi bajuk nem történt. A szekér is csak kisebb rongálásokat szenvedett.

Kulesár Jánost és Nagy Istvánt be-szállították a sebészeti klinikára, ahol kezelés alá vették. Állapotuk nem élet-veszélyes.

Sajtóper az öngyilkossá lett Gulácsyról írt cikk miatt

A koronatanu, Reichmann Stefi nem jelent meg, mert Bukarestben férjhez ment.

Élénk emlékezetében van még a közönségnek az a véres tragédia, melynek áldozata lett Gulácsy József fogyasztási adóellenőr, aki Reichmann Vilmos szesznyakereskedő lánya miatt öngyilkos lett egy győri szállodában. Gulácsy a győri szállodában a leányra is fegyvert emelt, de az felépült sérüléséből. Az egyik debreceni lap ezzel az eseménnyel foglalkozva cikket írt, melynek adatai miatt Gulácsy özvegye pert indított. Ebben a sajtóperben a tárgyalást nem lehetett megtartani, mert a tanuként benevezett Reichmann Stefi ügyvédje, dr Aczél Jenő közölte, hogy férjhez ment egy romániai fakereskedőhöz és Bukarestben lakik. A perben különben sem akar vallomást tenni. A bíróság a tárgyalást elnapolta.

GRÜNFELD S. angol, francia női divattermék áthelyezte Piac u. 58. Linóleum-udvar).

A Vásáryak ellen lefolytatott egyeki munkásperekkel kapcsolatban az egész vonalon bizonyítást rendelt el a debreceni törvényszék

Jeney Sándor dr. törvényszéki elnök kedden délelőtt tárgyalta Maizner János hírlapíró sajtó útján elküvetelt rágalmasági ügyét. A „Tiszántúl” című hetilapban egy cikket írt, melyben foglalkozott a Vásáry Testvérek ellen indított ismeretes munkabérekkel és közölte, hogy a földművelésügyi miniszter megsemmisítette az elsőfokú hatóságnak a Vásáryakat marasztaló ítéletét. A cikkben az elsőfokú eljáró dr. Bodnár József tb. tanácsnok városi aljegyzőről azt írta, hogy valóságos véstörvényszéket tartott az egyeki községében napokon át, míg a kihallgatások tartottak és mint a héja csapott le a Vásáry bérgazdására.

A vádirat ismertetése után az elnök kérdésére a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, a cikket közérdekből írta és kívánja a valóság bizonyításának az elrendelését.

DR. HEGYMEGI-KISS PÁL VÉDŐ ELŐTERJESZTÉSE.

Dr. Hegyemi-Kiss Pál mint védő hangoztatta, hogy a cikket akkor írta a vádlott, amikor az országosan ismert Vásáry-féle munkásperekben a miniszter döntött és megsemmisítette az elsőfokú ítéletet. Nagy sajtókampány indult a Vásáryak ellen, melyet a „Debreceni Újság” indított el és alapulanaul meg hircolták a Vásáryakat. Először akart adni a cikkíró a munkaadóknak, azoknak a Vásáryaknak, akiket csak azért ítélt el, mert nem tartotta be a törvényt az elsőfokú eljáró tisztviselő Bodnár aljegyző, akit ezért súlyos felelősség terhel.

Annak bizonyítására, hogy nem tartották be a törvényt, kéri beszerezni a polgármesternél levő 73383—1933. sz. iratokat, valamint a földművelésügyi miniszternek 42128—1935. sz. iratát.

Ez utóbbi megállapítja, hogy nem volt hatásköre dr. Bodnárnak intézni a munkapert, mert ez az ügy a rendes bíróság elé tartozott.

Dr. Bodnár azokat az okiratokat, melyek kétségtelenné tették, hogy nem ő illetékes felkezei, hanem a bíróság, nem vette figyelembe, valamint nem vette figyelembe azoknak az ügyvédeknek jogi érvelését sem, akik erre a figyelmét felhívták. Bizonyítani kívánja, hogy dr. Bodnár panasz nélkül járt el és mégis ítéletet hozott. Bizonyítja azt is, hogy törvényes határidőn túl adtak be panaszt és ő mégis letárgyalta az ügyet. Kárértést íélt és adott meg ott, ahol arra semmi alap nem volt. Rámutatott a védő arra, hogy az egyeki községében megtartott kihallgatások felesleges nagy költséget okoztak, mert „fényes segédlettel megtartott eljárásnak eszupán az autó számlája 263 pengő volt”. Amikor a bíróság ilyen jelentéktelen ügyeknél nem vehet igénybe a takarékoság elvétől fogva autót, — annál is inkább, mert pl. Egyekre vonataton is el lehet jutni, felesleges és szinte szándékos megárasításával jár a perbevonatknak az olyan költséges kiszállítás, amilyen ebben az esetben is történt. Megállapította a földművelésügyi miniszter, hogy az eljárást, mely a Vásáryak ellen indult, meg kell szüntetni az eljáró közege hatáskörének leaszállításával. Ezt a miniszternek már említett leírata rendel el. Súlyos felelősség terheli dr. Bodnár aljegyzőt, — hogy túltette magát az öt megjelölt hatáskörön, hiába volt a figyelmeztetés, letárgyal egy olyan ügyet, melyről hivatalból kellett volna megállapítani, hogy annak tárgyalására az ő hatósága nem illetékes. Súlyos szabálytalanságok történtek ennél az ítélelhozatalnál s az is kifogásolható, hogy Egyeken tárgyalták le, tehát nem debreceni területen.

Abban a perben, melyben harminc mázsa tengeriről volt szó, harminc pengő költség merült fel és négy napig tárgyalta Egyeken. Ezek a költségek most azokat a szegény munkásokat terhelik, akiket összetarteltek az érdekeltek, hogy harcukat megvívják a Vásáryakkal.

— Iratokkal bizonyítom, folytatta Hegyemi, hogy illetéktelenül, hatáskör nélkül ítélezett Bodnár aljegyző, tanúkkal bizonyítom, hogy a kifogásokat nem vette figyelembe és hogy mialatt a kihallgatások folytak, az egyeki jegyző gyűjtötte a panaszokat s ha nem volt panaszos, a tárgyalást szüneteltették addig, míg újabb panaszost sikerült előkeríteni. Igazolják a pana zgyűjtést Vásáry József, Vásáry Miklós, Vásáry Gábor, valamint Tóth Béla, Balogh Sándor, Vargha János és mások.

— Szabálytalan s durva magatartást tanúsított a Vásáryakkal szemben —, folytatta Hegyemi — az eljáró aljegyző és ezt a tényt maguk a Vásáryak is bizonyítják. Tanú van arra, hogy Bodnár kijelentette, nem érdekli, mit tar, a törvény az illetékességről. Bizonyítjuk — mondotta Hegyemi —, hogy Bodnár Egyekről szinte öránként jelentést tett Debrecenbe az ügy állásáról és este pedig a debreceni NEP körben tartott beszámolólt.

Megemlítette a védő, hogy a panaszgyűjtés során előfordult, hogy az egyik panaszosért autótól mentek Tiszecsegére. Azzal a tényével, hogy nem volt hatáskörében az ügy és mégis letárgyalta és hogy indokolatlanul az autós kiszállításokkal sok költséget okozott, hogy panaszos-toborzás folyt, joggal váltotta ki azt a kritikát, melyet a miniszteri döntés igazolt azzal, hogy megsemmisítette az ítéletet.

DR. BODNÁR KIHALLGATÁSA

Dr. Bodnár József tb. városi tanácsnok, városi aljegyző az elnök kérdésére kijelenti, hogy nincs haragos viszonyban a cikk szerzőjével, majd elmondja, hogy a munkabérekben ő járt el az ügyre vonatkozó iratokat Hajdúvármegye alispánja tette át az elsőfokú halóságához, az egyeki jegyző által felveti panaszok alapján.

Elnök: Indult ön ellen fegyelmű ezzel az ügyvel kapcsolatban?

— Nem indult semmiféle eljárás.

— Kéri, vagy ellenzi a valóság bizonyítását?

— Nem ellenzem, sőt kérem.

AZ ÜGYÉSZ A VEDELEM INDITVÁNYÁNAK AZ ELUTASÍTÁSÁT KÉRI.

Paksy István dr. ügyész a védelem által előterjesztelt indítvány elutasítását kéri, mert az szerinte alkalmatlan a bizonyításra. Hatásköri viták még a bíróságnál is történtek s ezért még nem lehet azt mondani, hogy „véstörvényszék” ült”. Megtörténik a bíróságnál is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét hatálytalanítja a felsőbb bíróság. Azok a tanúk, akiket pedig a panaszgyűjtésre

**Olcsón, szépen
FEST ES
TISZTIT
WEISZ
Arany J. u. 20.
Férji öltöny vegy-
tisztítás és vasalás 3 P-16!**

vonatkozólag nevezett meg, azok ma is a Vásáry Testvérek alkalmazásában vannak.

A VÉDŐ VISZONVÁLÁSA.

Dr. Hegyemi-Kiss Pál az ügyész szavaira válaszulva hangoztatta, hogy az illetékesség kérdésében dr. Bodnár részéről a tévedésben nem volt meg a jóhiszeműség. A szándékos megkáró-

sítás is bizonyítható, hiszen Egyekre vonattal lehet eljutni, felesleges drága autókiszállítás naponként. A kihallgatásoknál lelki kényszerrel alkalmaztak és sehol sincs utasítás arra, hogy egy községi jegyző panaszosokat toborozhasson.

A BÍRÓSÁG DÖNTÉSE.

A bíróság a vád és védelem részéről elhangzottak után visszavonult s rövid tanácskozás után kihirdette az elnök, hogy a védelem részéről előterjesztett valóságbizonyítást elrendeli, a tanúkat a hivatalból kijelendő folytatógatos főtárgyaláson megkérdezi.

Alföldi cserépedényeink gyarapodása és a habán majolika a Déri muzeumban

A régi magyar konyha és tiszta szoba legfőbb ékességei voltak mindenkor a gölönésérek, vagy a fazekasok által készített diszes cserépedények. Faluban, tanyákon még ma is találkozunk olyan magyar házzal, melynek konyhája valóságos kis múzeum a virágos díszű tarka-barka, igen kedvesen és barátságosan ható szép alföldi edénynek. Innen van az, hogy a magyar múzeumok meglehetősen gazdagok a népies agyagműveltség termékeiben, mert azoknak összegyűjtése ezelőtt pár évtizeddel még semmi nehézséget nem okozott.

A Tiszántúl és Tiszamente legfőbb fazekas műhelyei (Tiszafüred, Nádudvar, Debrecen, Mezőtúr, Szentés, Hódmezővásárhely, Sárospatak) technikában nem ver senyvezhettek a felföldi fazekassággal, hiszen önzománcos edényeket például az alföldi műhelyek nem is gyártottak, de a változatos formák és a magyaros díszítés szempontjából, különösen a tiszafürediek, messze felülmúlták amazokat.

A Déri múzeum alföldi cserépedénygyűjteménye igen gazdag és igen változatos. Raktári anvaga körülbelül tízszer annyi, mint az I. emelet VIII. termében kiállított, de a legjára termékekből összeválogatott csoport. Az igen becses füredi, debreceni, mezőtúri és nádudvari darabok soraiból mint unikum válik ki az a diszes, mázas cserépkert, melybe Sipos József debreceni fazekasmester a Millenium alkalmával nyert oklevél rámozta be.

Legújabbban egy feltűnően szép mezőtúri liszteshödönt vásároltunk meg egy debreceni szegény asszonytól, amely bődön méltán egyik ékessége a múzeum kerámiái gyűjteményének. Ez a 40 cm magas, 20 cm átmérőjű fedeles bődön sárga alapmázú, melyben körülfutó színes leveles virágok díszelnek. Nagy Gábor mezőtúri fazekasmester készítette 1885-ben. Ezt a pompás darabot az I. emelet VIII. számú szobájában, a fazekas átvány közepén külön felirással állítottuk ki.

A Déri múzeum az alföldi fazekasság termékei mellett igen becses példányokkal rendelkezik a habán fazekas gyártmányaiból is. Múzeumunk a habán majolikák közül eddig csak néhány szerényebb darabot mutatott a cél emlékek között. Azonban a többször megnyilvánuló érdeklődésre tekintettel a II. emelet XIX. szobájában a hazai és külföldi porcellánok helyiségében, a középső nagy vitrinben, ezeket is kiállítottuk, hogy a debreceniek figyelmét ezáltal is felhívjuk az igen becses

agyagművelési készítményekre. Kérdés, kik voltak ezek az ügyes fejlett technikával dolgozó kisipari gölönésérek, akik készítményeikkel az Alföldet is ellátták és főleg az erdélyi fazekasműhelyekre erős hatást gyakoroltak.

Ezek a kereskedő, iparos s általában többféle mesterséget, így a fazekasságot is folytató emberek eredetileg dél-tiroli eredetű német újkoresztyének az anabaptisták voltak, amely szóból tótos elterjedéssel származott a habán-elnevezés. A habánok vallási üldözöttségéből Dél-tirolból Morvaországba, onan pedig a XVI. század közepén Északmagyarország nyugati részébe költöztek. Főleg Trencsénben, Nyitrában és Pozsonyban telepedtek meg, hol elkülönülve, saját régi szokásaik szerint éltek.

Mesterségbeli izlésüket és tudásukat dél-tiroli hazájuknak megfelelően az észak-olaszországi renaissance-művészet befolyásolta, de már a XVII. század végén és a XVIII. század elején magyar népművészeti elemek is elfogadtak. — Az 1630-as években Bethlen Gábor fejedelem egyrésztük Erdélybe, Alvincra telepítette, hol élsziosodtak, nyugatmagyarországiakat pedig Mária Terézia alatt katolikus hitre térve, eltótosodtak. Így lehet megmagyarázni az erdélyi parasztmajolika habánjellegét, illetve azt, hogy itt az Alföldön a felvidéki habánedényeket általában tót fazekasmesterek műveinek tartják.

Ismeretes, hogy a habánok egyrésze általános katonakötelezettség elől előbb Olaszországba, majd innen Amerikába vándorolt. — Klasszikus művészetük a XVIII. század második felében megszűnt, megtermékenyítve a száz és a magyar és száz gölönésér-ipart.

A habán edények általában önzománcos fehér alapon kék, sárga, zöld és ritkán világosbarna színű, igen változatos díszítő motívumokkal vannak ellátva. Hasas korsók, füles kanecskék, tálak és tányérok leggyakoribb formák. A Déri múzeum most bemutatott csoportja főleg felvidéki habán edényeket foglal magában és csak egy van köztük erdélyi habán eredetű. Jórésztük debreceni családok használatában volt. Az öt legszebb darabot a városi múzeum alapított, Lőfkovits Arthur vásárolta a Debrecenben élő gróf Bethlen Mikó Róza erdélyi származású úrhölgytől. Egy igen szép kanecské a lövőpatri református egyház urasztali edénye volt, melyet Sesztina-Nagybáky Jenő múzeumunk egyik legnagyobb pártfogója még 1909-ben ajándékozott a városi múzeumnak. Egy csorba, kevés díszítéssel ellátott, de igen becses

felvidéki habánkanesót legújabbabban Szabó József gazdálkodó ajánlódokozott.

A debreceni református egyház hírtokában is van egy igen becses habánkansó. Különösen becses darabokat tartalmaznak dr. Greiner Mihály nyugalmazott igazgató és dr. Rácz Károlyné magángyűjteménye. Nincs kizárva, hogy debreceni családok jó néhányat őriznek még a XVIII. és XIX. századi elődök hagyatékából. A Déry múzeum kicsiny gyűjteménye ugyancsak XVIII. és XIX. századi habán edényeket tartalmaz. — Több adarabon a készítő neve és az ideje is olvasható. Néhány szép habán tányér és tál az I. emeleti műveléstörténeti osztály vitrinjeiben van kiállítva. A most kiállított habán edényeknek számos látogatója lesz. Dr. Sőregi János.

Az idei évad szenzációja lesz

DR VARGHA EMILNÉ
BÁBSZÍNHÁZANAK
„HAMUPIPÓKE” C. REGÉNYES
MESEJÁTEKA.

Hogy milyen óriási művészi és népnevelő hatása van a bábjátéknak, s hogy az legkevésbé sem alacsonyabbrendű műfaj, azt külföldön már régen felismerték, mert hiszen csak Franciaországban, vagy Olaszországban több ezer bábszínház működik. Nálunk ezidőszent tudunkkal csak egy bábszínház van, a dr. Vargha Emilné művészi bábszínháza. Rendkívül fontosságát és jelentőségét most már azonban felismerték hazánkban is, s éppen most fáradoznak azon, hogy a művészi bábszínházat életrekeltsék fővárosunkban is.

Nálunk Debrecenben már tizenkét éve működik egy olyan tökéletesen megkonstruált pazar kiállítású bábszínház, mint amilyen a dr. Vargha Emilnéé. Ő nem foglalkoztatja a művészek tömegét, hanem magában egyesíti mindazt a művészi tehetséget, amelyel kiterve, megalkotta és felépítette miniatűr színházcsokráját. Évrol-évre előkészít és előad egy-egy darabot. A darab szövegét a szükséghez képest átírja, zenéjét, ha nincs a darabnak eredeti kísérő zenéje, összeállítja, majd a díszleteket tervezi és festi meg a színpadi berendezés összes kellékeit maga készíti, kecses figuráit kasirozás útján állítja elő, majd a sajtótervezésű s készítésű kosztümökbe öltözteti.

Az eddigieket is felülmúló pazar és ragyogó kiállításban hozza most színre a „Hamupipóke” c. látványos regényes mesejátékot. A színpad ezúttal előszínpaddal bővül. S a figurák nagy része Marionett-rendszerrel működik, ellentétben az eddigi Warjang módszerrel. Vagyis a báboknak minden egyes testrésze mozgatható a színpad színörpaddal elhelyezett vékony fonalakkal.

A darab szövegét Charles Perout nyomán dr. Vargha Emilné írta át s Poldini eredeti kísérőzenéjével kerül bemutatásra. Három stílusos dalbetéttel G. Hofer Tempis Erzsébet komponált hozzá s a teljes zenét részt és énekcsó-mokat is ő tanítja be. A darabban előforduló táncokat Percezel Carola tanítja be. A bábokat a városi zenekola legkiválóbb növendékei varázsolják életre.

Az előkészületek s a próbák már javában folynak s a darab a római kat. gimnázium dísztermében — amelyet dr. Karfi János, a gimnázium minden művészi szempont felkészülő tudós igazgatója átengedte erre a célra — kerül színre, október 23-án és 5-én, délután négyórától kezdettel.

A bábjáték újból és most már harmadszor is a Szent Erzsébet Egyesület felügyelete alatt és céljaira kerül bemutatásra.

Kövekkel és vasdarabokkal dobálták a belga rexisták hajóját

Brüsszel, szeptember 15. Ma este 10.30 órakor kövekkel és lövésekkel merénylelet hajtottak végre a rexisták ellen. A Mouche nevű hajó, amelyen Tegrelle rexista vezér és számos híve volt, 10.30 órakor haladt át az Ougrée-híd alatt, amikor köveket és vasdara-

bokat dobáltak le rá, majd a partról sokszor rá is lőttek. Willems, a liegi rexisták vezére balcomborsóján megsebesült, úgyhogy kórházba kellett vinni. Kétfő ási rexista vasdaraboktól szintén megsebesült, de kevésbé súlyosan.

Akart-e császár lenni a kaszárkeresztes Böszörmény?

A bácsalmási kaszárkeresztesek bűnügye

Bácsalmás, szeptember 15. A pécsi fővárosi Szűcs-tanácsa második napja tárgyalja Bácsalmáson a Böszörmény-féle kaszárkeresztes mozgalom 130 vádlottjának bűnügyét. Csak ma került sor az érdemleges tárgyalásra: 16 vádlottat hallgatott ki a törvényszék.

Koch Ferenc, a bácsalmási szervezkedés vezetője tagadta bűnösségét. Elmondta, hogy mint rohamosztagost eskették fel. Azt nem tudja, mi volt a szervezkedés célja.

Az elnök most kivetette az iratok közül az esküminált, amelyet minden esküt tett tag aláírt. Az eskü szövege a következő:

— Én alulírott esküszöm a magyarok mindenható Istenére, hogy mint a Böszörmény-féle kaszárkeresztes párt rohamosztagos néplársa mindhaláláig hű maradok Böszörmény Zoltánhoz, a párthoz és ha kell, életemet is feláldozom a vezérért. Ha áruló lennék, már most tudomásul veszem, hogy a legrettenetesebb halál vár rám és átok kísér még haló poraimban is.

Az elnök most megkérdezte: — Mit akartak a rohamosztagokkal?

— Semmit — felelte a vádlott. Ismertették Kochnak a nyomozás során tett vallomását, amely szerint Böszörménytől és két alvezértől állandó utasításokat kapott, elkészítette Bácsalmás pontos térképét, megjegy-

zéseket tett a középületek helyére. A vallomásban beismeri, hogy a rohamosztagosokkal át akarták venni a hatalmat.

Horváth Antal tataházi vádlott nem ismerte el bűnösségét. Összeírta, hogy a községben ki milyen kalona volt, milyen rangfokozatban szolgált. Erre a központ utasította. Nem mondták meg nekik, mi volt a rohamosztagok célja, „de ha menni kellett volna, akkor mentünk volna”.

— Hová? — kérdezte az elnök.

— Nagy-Magyarország visszacszerzésére.

Ingrund Mátyás Böszörményt nem ismeri, soha sem látta. Szerinte nem volt szó arról, hogy Böszörmény császár akart lenni. Arról sem tud, hogy a hatalmat át akarták venni. Mindig azt mondták nekik, hogy a szervezkedés törvényes.

Steiner János bűnösnek érzi magát. Ismertették esendőrségi vallomását: a szervezkedés sikere esetén felosztották volna a nagybirtokokat, de a kommunizmus ellen is harcoltak volna.

Szekulics Mihály is bűnösnek érzi magát. A szervezkedés sikerétől a napszámberék javulását remélte.

A esendőrségi beismerő vallomások általában visszavonták a vádlottak. A 16 vádlott kihallgatása a késő délutáni órákig tartott. Szerdán folytatják a tárgyalást.

Nem találják a Vigyázó-kastély betörőit, akik 100,000 pengő értékű kincset vittek el

Mint már jelentettük, hétfőre virradó éjszaka Rákoskeresztesen betörök jartak a Vigyázó-kastélyban és a muzeumba átalakított egyik kastély-szárnyból drágaköveket, díszmagyar ruhák ékszereit vittek el.

A báró Podmaniczkyak és a gróf Vigyázók családi emlékeit őrző muzeum dr. Lublóváry György felügyelete alatt áll. Lublóváry itt lakik a Vigyázó-kastélyban, ő mutogatja az érdeklődőknek a muzeumot, ő csinálja a muzeumi tárgyak leltározását. A volt vármegyei főjegyző este-reggel mindig végigjárja az Akadémia birtokában lévő muzeumot. Vasárnap még mindent rendbentálalt, hétfőn reggel aztán ő fedezte fel a betörést.

Nyomban jelentette az Akadémiának, hogy mi történt. József főherceg, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke személyesen intézkedett: telefonált Ferenczy főkapitánynak, aki utasítást adott a betörőt üldöző detektívesoportok vezetőinek, hogy a esendőri nyomozással párhuzamosan ők is nyomozzanak.

Megállapították, hogy a betörők az országot felől jutottak be a kas-

télyba, átugrottak az embermagasságu kőkerítésen, majd felkuszta egy kőfalon, aztán egy vasrácsos ablakon valahogy becsuszta a muzeum egyik szobájába. Az ablakot védő rács meglehetősen ritkás bordázatu, nem kell tulvoványynak lennie annak, aki át akarja vnomni magát. A betörők, ugylátszik nagyon idegesen dolgoztak, mert a muzeumban felhalmozott rengeteg értéknek csak egy részét vitték magukkal. Szüksége lett volna a nyomozóknak az eltűnt értékek pontos listájára, de a muzeumi leltár még nem készült el s így e pillanatban sem a detektívek sem a esendőrok nem tudják, hogy mi hiányzik. A kár összegét körülbelül 100.000 pengőre teszik. Hétfőn este az országutra néző kastélyfront előtt lábnyomokat fedeztek fel a detektívek. Nyilván a betörők lábnyomait találták meg. A detektívek szerint normális testalkatu férfiak lehettek a tettesek. Nem sokkal azután, hogy alábnyomokat felfedezték, az egyik detektív ékszereket talált a földön.

A helyszínről való menekülés közben az izgatott betörök, úgy

látszik, zsebükből, vagy csomagjukból zsákmányuk egyes darabjait kiszórták. Gyöngyök, kőszünyük kerültek elő megrongált állapotban. A betörök ezek szerint, nem törődve azzal, hogy ötvösművészeti remekeket rongálnak meg, egymásra gyömöszözték az értékes tárgyakat, amelyek összenyomódtak, eltöredeztek.

A detektívek azt mondják, hogy a tettesek valami kezdő betörőbanda tagjai lehetnek, tájékozatlanságukra jellemző, hogy olyan értékeket vittek magukkal, amelyeket nagyon nehéz forgalomba hozni. Lehetséges, hogy még mindig a környéken rejtőzködnek.

Az éjszaka nagy hajtorazziát rendeztek Rákoskeresztesen és vidékén és reggel, az eredménytelen razzia után a detektívek visszatértek a Vigyázó-kastélyba, ahol részletesen kikérdezték dr. Lublóváry Györgyöt. A volt főjegyzőnél főleg az iránt érdeklődtek, hogy kik jartak legutóbb a muzeumban. Valószínű ugyanis, hogy a tettesek egyike, vagy megbizottja előzetesen helyszíni szemlét tartott a kastélyban.

HUZELLA PROFESSZOR ELVI DIFFERENCIÁI A PESTI EGYETEMI TANÁCCSAL

A budapesti egyetem orvosi karán, mint ismeretes, a Debrecenből elkerült Huzella Tivadar, a világhírű biológus, a kísérleti sejtten professzora ad elő. Most az a hír terjedt el, hogy a kiváló tanár a kezdődő tanévben nem tartja meg előadásait és nem is vizsgáztat, hanem szabadságra megy. Pataky Arnold, az új egyetemi rektor mindössze annyit mondott erről a dologról, hogy Huzella professzor szabadságon van, de hogy meddig tart szabadsága, azt nem tudja és így azt sem, hogy mikor kezdi meg előadásait. Huzella professzor kijelentette, hogy az egyetemi tanácssal támadtak elvi differenciái, de hogy mik ezek, azt teljesen belső dolognak tartja és arra a rektort tartja hivatalosnak nyilatkozni. Szerinte a közeli napokban megindul majd a tárgyalás az egyetemi tanácssal a kérdésben.

A kerékpáros métereken át magával hurcolta az elűtött kistiut

Nagy Lajos gazdasági iskolai tanuló 12 éves gyermeket, aki Apafy uca 12 szám alatt lakik, a Csapó ucaán ismeretlen kerékpáros elűtötte.

Nagy Lajos éppen iskolából jött hazafele, s gyanútlanul haladt az ucaán, amikor egyszerre csak hátulról hatalmas lökést érzett, s az erős ütés következtében elterült a földön. Ballába bele akadt a kerékpár pedáljába, mely így még métereken keresztül hurcolta magával a gyermeket. Az ismeretlen kerékpáros a gázolás elkövetése után vilámgyorsan eltűnt. Nagy Lajos nem tudott lábára állni, pillanatok alatt hatalmas tömeg vette körül, s mentőket hívtak. A mentők elsősegélyben részesítették az elgázolt gyermeket, s megállapították, hogy ballábának feszülőtűt a kerékpár pedálja szétzúzta, emellett több zúzódást szenvedett. Az első segélyben részesített Nagy Lajost a lakására szállították.

A kerékpáros gázolás ügyében eljárás indul.

— Erős, vérbő, kövér emberek igranak naponként, reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvizet, mert ez rendszeres gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztési és kitűnően szabályozza a vérkeringést.

9. 14. 17/3. 1

Egyetemi ajtisztek és alkalmazottak szüreti mulatsága a Koronában.

HIREK

Mindenben első
a „Debeczen”

Edit napjára

Az ősz édes illatára
Játszadozik most velem,
Ha szellőcske elkapdossa
Csak tovább is kergetem.

Átrohanok mint a gyermek
Őszbeomló kertekben,
Letépem a legszebb rózsát
S gyönyörködve nevetem.

Megesőkollak kedves virág,
Kis napbaszálló rózsá :
Drága dallam biborlángod!
Az álmodásod nóta...

Szálljon, szálljon angyal szárnyon
E rózsá Edítkének,
Kacagjon fel ezer áldás
E névnap ünnepeinek!

Hj. Maday Pal.

— Karcag főjegyzőt választ. Karcagról jelentik: Péntek József városi főjegyző nyugdíjazásával megüresedett főjegyzői állásra a napokban tett közzé pályázati hirdetményt Alexander Imre, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye alispánja.

— A Mácsaj Dalkör folyó hó 19-én este nyolcórán kezdettel az István gözmalom körhelyiségében, Kéltmalom u. 7. szám társasvacsorát rendez, melyre dalostestvéri szeretettel hívja meg a dalkör barátait és pártoló tagjait az előnkség. Egy adag vacsora ára 70 fillér. A vacsorán való résztvevőket szíveskedjenek Debreceni Lajos pénztárnokunknál (Piac uca 38. sz.) legkésőbb péntek estig bejelenteni.

x Vattay Margit táncintézetében, szeptember 14 és 18-án kezdők és hatadók részére táncanfolyam nyílik. Kossuth uca 11. szám.

x TANKÖNYVEK, használt és újak, írószerek kaphatók Kultúra Antikváriumában, Szent Anna u. 3.

Vakmerő betörés a Szoboszlai úton

A házőrző kutyát is ellopta a tolvaj.

Tegnap éjszaka vakmerő betörés történt a Szoboszlai út 15. számú háznál.

Imeretlen tettes a késő éjeli órákban behatolt Nagy Andrásné Szoboszlai út 15. szám alatt lévő udvarára, oly módon, hogy a léckerítést kibontotta, s az emberes nagyságú résen kényelmesen bebújt. A kamara lakóját leverte és behatolva a helyiségbe, onnan magához vett

egy tizkilós zacskó lisztet egy egész kenyeret, egy pár csizmát és több ruhadarabot. Mikor a betörő távozni akart a házőrző puli kutyája gyengén csaholni kezdett. Erre a vakmerő tettes felnyalabolta a puli kutyát is ellopta.

Nagy Andrásné feljelentést tett a vakmerő betörés ügyében. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

— Eljegyzési hír. Moskovitz Irénkét eljegyezte Gisser Gyula fényképész.

x Orvosi hír. Dr Lengyel József fogorvos rendelését Vár u. 2. sz. (Wiener bérház) újból megkezdte.

x Vattay Margit táncintézetében az ösztánok vasárnap délután 5-7 és 7-9-ig megkezdődtek. Tanfolyamokra beiratkozás egész nap Kossuth u. 11.

— Meghalt Szabados Béla, a jeles zeneszerző. Szabados Béla, a Magyar Zeneművészeti Főiskola nyugalmazott tanára, a Magyar Hírszkegy megzenesítője, a magyar rádió zenei tanácsának tagja, több opera és operett szerzője, tegnap délelőtt rövid szenvedés után 69 éves korában Budapesten elhunyt.

x GÖNCZI GÁBOR kályhamester, üzemét Montézredes uca 3. sz. alá helyezte. (Vidoni szalámigyárral szembe) Rakáron legmodernebb cserépkályhák. Telefon 25-63. szám.

— Vilma holland királynő bejelentette a képviselőházban Juliana eljegyzését. Hágából jelentik: Vilma királynő Juliana trónörökös nő társaságában tegnap megnyitotta a holland rendi országgyűlés új ülésszakát. A királynő trónbeszédet mondott, amelyben először örömmel jelentette be leányának eljegyzését és hálásan köszönte meg a lakosság őszinte szerenese kívánatait, amelyeket ebből az alkalomból juttattak el hozzá. A gazdasági kérdésekről szólva a királynő kijelentette, hogy a kormány addig fog beleavatkozni a gazdasági életbe, amíg azt a bel- és külföldi események szükségessé teszik.

x Táncanfolyamok tisztviselek és diákok részére a jövő hét folyamán kezdődnek Balogh táncintézetében (Péterfia u. 30).

— Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán 20,000 pengőt nyert: 47909. — 5000 pengőt nyert: 15256. — 4000 pengőt nyert: 1807. — 2000 pengőt nyert: 43863. — 1000 pengőt nyertek: 6711 42877 64493. — 800 pengőt nyertek: 1147 5086 24210 46796 68237. — 600 pengőt nyertek: 1709 32946 37378 38860 55052 61344. — 500 pengőt nyertek: 3042 10811 19493 23731 23792 28579 34468 36639 39899 45755 68765 71410 72818.

x Welsh angol nyelvtanfolyamai a Kollégiumban felnőtteknek. Tanítás este. 10-12-es csoportok. Tandíj (szept. 15-jun. 15.) 40 pengő, 8 részletben. Beiratkozás: hétfő, csütörtök 11-12-ig. 5-7-ig, Piac uca 22. III. 2.

Kérje minden üzletben KLEIN GEZA jóízű kenyerét Árpád tér 13. Telefon: 28-34.

— Paprikanagykereskedők jelentsék be igényüket a kereskedelmi és iparkamarában. A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter leiratban hívta fel a debreceni kamarát, hogy állítsa össze azoknak a kereskedőknek a címjegyzékét, akik a kamara területén paprika nagybani adásvételével foglalkoznak. A kamara ezúton is felhívja érdekeltiségét, hogy a névjegyzékbe való felvételre irányuló jogos igényeket sürgősen jelentsék be a kamarához.

x K. Mária Magda táncintézetében szeptember 22-én gyermektanfolyam kezdődik. 20-tól a vasárnap délutáni ösztánok megkezdődnek 5-7 óráig. Szent Anna u. 7.

— Nem jó a lefoglalt malacokat árverés előtt eladni. Nagy Sándor tegéskerti ácssegéd sikkasztás vétségével állt kedden dr Bonyi Bertalan büntető járásbíró előtt. A vádirat szerint a királyi adóhivatal által lefoglalt 24 darab malacot az árverés előtt eladta, úgyhogy nem lehetett az árverést fogadtatni. A vádlott védekezésében előadta, hogy a malacok nem az övé, hanem a fiáé. Ezt a körülményt a végrehajtóval, Kerekes Gézával is közölte annakidején. A malacokat nem ő adta el, hanem a fia. A bíróság a tárgyalást elnapolta, mert a következő tárgyalásra megidézik Kerekes Géza végrehajtót és a vádlott fiát.

FERFI, NŐI RUHAIT szárazon vegyileg tisztítja LENGYEL, Csapó u. 24. Batthyányi u. 1.

— Befagyott a Maros. Csikszere-dáról jelentik: Erdély keleti hegy- ségeiben szokatlan hideg lépett fel. Csikmege egész területén sűrű havazás álott be. A Bucecs és a Nagykőhavas hegyeit vastag hóréteg takarja. Maroshévíznél a Maros is befagyott. A szokatlanul korai tél nagy kárt okozott a Székelyföld lakosságának és különösen a veszélyes a takarmány-ellátást.

— Sokat ivott a völgyény, holtan fordult le a kocsiról. Német Joachim gazdalgény Devecserben cigányokat fogadott a lakodalmára és kocsin akarta őket szállítani egy fejmegyei uradalom pusztájára. Míg a cigányokra várt, alaposan beborozott. Amikor azután kocsiján a cigányokkal elindult, egyszerre holtan fordult le a kocsiról. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát alkoholemérgezés okozta.

— Rozskenyérén és levezen élt hosszabb ideig egy orvosnár. Duflon orvosnár a blackpooli tudományos értekezleten előadta, hogy hosszabb ideig kísérletként a következő napi élelmiszeradagon élt: reggeli 22.6 dkg. szarozskenyér, ebéd 56.6 dkg. leves, 2.8 dkg. rozskenyér, vacsora 11.3 dkg. rozskenyér. Egynapi fejadag 6 fillérbe került. Az étrend nemcsak nagyon izletes és kellemes de teljesen kielégítő is volt.

FRONT-HARCOS HÍREK

A DEBRECENI FŐCSOPORT INTEZŐBIZOTTSAGÁNAK ERTEKEZLETE

Hétfőn este látogatott értekezletet tartott dr. Tunyogi Szücs Géza m. kir. kormányfőtanácsos, országos intézőbizottsági tag, főcsoport elnök elnökléte mellett. A Nemzeti Hírszék eljárási módjára dr. Serly Béla emléklapos főhadnagy a főcsoport nevében meleg szavakkal köszöntötte dr. Tunyogi Szücs Géza főcsoport elnököt abból az alkalomból, hogy súlyos operációt igénylő betegségből teljesen felgyógyulva ezúttal jelent meg hosszú hetek óta először a bajtársak között. Az elnök meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért, a vezetőség spontán megnyilatkozott meleg ovációjáért és egyúttal megköszönte a bajtársaknak betegsége alatt tanúsított állandó érdeklődésüket és ragaszkodásukat. A jelenlévők lelkesen megtapsolták a népszerű elnököt, aki komoly férfias szavakban tett fogadalmat a front-harcos eszme és gondolat mellett, ahová egy életre elkötelezte magát. Ezután dr. Serly Béla indítványára az intézőbizottság a következő egyhangú határozatot hozta:

Az Országos Front-harcos Szövetség országos elnökéhez.

A debreceni front-harcos főcsoport felháborodva figyeli azt a már el sem pálásolt, de még csak nem is zavart tevékenységet, melyet az ország határain belül bizonyos csoportok folytatnak a társadalmi béke és nyugalom felriogatása végett s mely az elmúlt napokban egy — a madridi kommun címére — a magyar szervezett munkásság nevében elküldött üdvözlő távirat formájában kihívó módon is jelentkezett.

Amidőn a főcsoport megállapítja és észlel, hogy a Front-harcos Szövetség kimondottan és legelső sorban nemzeti célok szolgálatára alakult s mikor épp erre tekintettel Nagyméltóságod figyelmét a mind sürűbben jelentkező bolsevik és kommunista propaganda tevékenységre felhívja, egyben azt is kéri, hogy az illetékes kormányhatóságok tudomására hozni sziveskedjék az alábbi elhatározásunkat:

„A Magyar Front-harcos Szövetség irgalmatlan elszántsággal kész a maga részéről minden nemzetellenes próbálkozást elfojtani s 600.000 hősi halált halt bajtársa vért azokon megtörölni, akik ebben az alig-alig lábbadozó országban az 1919-es esztendő szellemét életre kelteni igyekeznek.

A gyermekgyilkosok, védtelen és gyámoltalan asszonyok, egyházi és világi férfiak förtelmesen gyáva megkínzói minden tisztességes férfiember mélyes megvetését és indokolt gyűlöletét hívják ki maguk ellen. Az a vért forraló impertinencia pedig, mely nem ártalja a világlőrténelem leghitványabb és legaljasabb gyilkosait a maga szimpátiáitalkozatával további igazságokra felbátorítani, legyen arra elkészülve, hogy minden tevőleges próbálkozását 200.000 háborút járt férfi kész, ha kell vérbe fullasztani.

Az egyhangú határozat már az illetékes kezekhez került.

Ezután az intézőbizottság letárgyalta a gazdaság napirendét és elhatározta, hogy a jövő héten rendes havi tagértekezletet tart, melynek legfontosabb tárgya az októberi VIII. országos bajtársi találkozóhoz való részvételünk megbeszélése lesz. Majd az elnök előterjesztésére az intézőbizottság jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr. Serly Béla bajtársnak azért, hogy a debreceni Nári Ezeremre az angol kána-

dai, amerikai és angolul beszélő külföldiek részére oly nagyszerű angolnyelvű szabadelőadást tartott „A trianoni béke utáni Magyarországáról”, amivel nek jóbarátot és szószólót szerzett a magyar igazságnak, amit legjobban bizonyított az előadás alkalmával a külföldi hallgatóság részéről az előadóhoz intézett kérdések feltétele és a külön-külön az előadó által adott válaszok megértését és annak átérzését bizonyító spontán meg-megnyilvánuló hatalmas tetszésnyilvánítás. Az angoloknál tudniillik az a szokás, hogy egy-egy szabadelőadás befejezése után a hallgatók még külön kérdéseket intéznek az előadóhoz, mert az előadás tárgyát teljesen tisztán akarják látni, minden kétegy-nélkül. Majd a Nemzeti Hírszék elmondása után az elnök az értekezletet bezárta. (L. L.)

KEDVEZMÉNYES BAJTÁRSI SISAKAKCIÓN

Már többször bonyolított le a főcsoport formaruhabizottsága kedvezményes sisakrendelést. A mai nap folyamán a 200-ik sisakrendelést vette fel dr. Margitfalvy Sándor, a bizottság lelkes, odádó vezetője. Dr. Orsós Jenő egyetemi magántanár volt a kettőszázadik sisak megrendelője. A közelgő októberi országos bajtársi nagy találkozóra a vezetőség felkéri a bajtársakat, hogy a sisakmegrendeléseiket sürgősen intézzék el, mert a kedvezményes sisakrendelési akció folyó hó 20-án lezárul. Sisakrendelés felvétele mindennap a front-harcos otthonban (Piac uca 36. szám alatt).

AZ OKTÓBERI ORSZÁGOS BAJTÁRSI NAGY TALÁLKOZÓRA

minden bajtársi társi bajtársi kötelességnek a hozzá legközelebbi szomszédságban lakó bajtárs figyelmét felhívni s arra is, hogy az azon való megjelenés bajtársi kötelesség, mert a felvonulásunk hatalmas mérete erős indokolást adhat majd az országházában az országgyűlési képviselő bajtársaink részére a közeli időben letárgyalandó front-harcos törvényjavaslat vitájában. (L. L.)

— „Most harangozzák a delet, beveszem a mérget.” Budapestről jelentik: A Hídegkúti úton a múlt héten eszméletlenül találtak egy jólöltözött 35 év körüli férfit, zsebében semmitféle igazoló irás nem volt, csak egy cédula ezzel a szöveggel: „Most harangozzák a tizenkét órát, beveszem a mérget.” Az eszméletlen férfit a Rókusba vitték. Ott megállapították, hogy súlyos mérgezést szenvedett. Nem sokkal később meghalt. Halálát azonban nem a mérge okozta, hanem tüdőgyulladás: hosszú ideig feküdt eszméletlenül a nyirkos földön, tüdőgyulladást kapott. Közben jelentkezett a rendőrségen Wildstein Jenőné és előadta, hogy férjét, egy gyógyszerár-tisztviselőjét keresi, aki eszméletlenül délelőtt eltávozott hazulról, azóta nem tért vissza. Wildsteinné és hozzátartozói a kórházba siettek, ahol felismerték a még mindig eszméletlenül fekvő Wildstein Jenőt. Az orvosok mindent elkövettek megmentésére, de hiába, a tisztviselő meghalt.

X Négy magyar város! A következő négy városban, Miskolc, Debrecen, Győr és Nyíregyháza nem képez problémát az úri férfi közönség ruházata, mivel az országos Székely, Győri és Morvai úriszabó cég mérték-szerű szabóságát változatlanul Kendy János főszabász közreműködésével vezeti. Számítalan elismerő nyilatkozat dícséri sikerült, izléses, jól szabott ruháit. A vevő hatalmas választékot talál nemcsak szövetekben, de különleges kikészítésű kész öltönyökben, raglánokban és bundákban. Kirakataiban állandóan valóságos divatbemutatót lát a közönség. A diákok újrarendszerű Boeckai-ruhája, saját készítésben. A „Takarékosság” közkezdvelt beszerzési forrása. Szigorúan szabott árak.

KÖNYVHÍREK

Születések: Vég Sándor bognárségéd, fiú Sándor. Gólya István napszamos, fiú István. Szakál János földműves, leány Ilona. Fitori Ambrus cipésmester, fiú János. Friedmann Sándor újságíró, leánya Marianna. — Csendőm Gyula napszamos, leány Irén. Csoma Antal napszamos, fiú Sándor. Dremák András földműves, leány Julia Veres Imre földműves, leány Zsuzsa. Bagos József majoros, leány Mária. dr. Bertók Lajos könyvkereskedő, fiú Kornél. Baltavári Ferenc, fiú Ferenc. Balogh László földműves, leány Irén. Kovács Imre földműves, fiú Gábor. Varga János gazdálkodó, fiú János.

Eljegyzések: Erdős Ferenc cipéskereskedő—Fischer Elza. Kurucz József villamos kalauz—Rózsa Mária.

Házasságok: Kemény György gazdálkodó—Sándor Borbála. Gedrűz Marcel nyelvtanító—Tausz Terézia.

Halálozások: Ladányi Magda ref. 3 éves, Hajdúhadház. Horváth Jenő 57 éves, Magoss György tér 26. Szabó Józsefné ref. 75 éves, Oláh Károly u. 24. szám.

x Kis Debrecen sörházára felhívom a nagyközönség nb. figyelmét! Nap bármely szakában a legkifűnőbb magyar konyha, legkifűnőbb fajborok, állandóan 3 fajta Hagemacher sör. Este külön éttermében elsőrendű jazz zenekar. Külön kellemes kisebb termek társaságok részére. Meggyőződhet legszolidabb családis estéről. **Meglepon szolid árak.** — Nagybeesü pártfogást kérve, tisztelettel Kovács Aladár.

— **Propper Sándor képviselő és Nagy Béla debreceni iparos sajtópere a debreceni bíróság előtt.** Propper Sándor képviselő feljelentette rágalmazás miatt Nagy Béla debreceni szerelőiparost, mert az a Debreceni Újság ez év február 26-ik számában a debreceni iparosok egyik csoportjának üléseiről cikket írt és abban Propper Sándorról azt állította, hogy a parlamentben az ipari novella tárgyalásánál a kisiparosok ellen beszélt és beszédét azzal jellemezte, hogy az a tájékozatlanság és osztálygyűlölet bélyegét viseli magán. A debreceni törvényszék kedden tartott tárgyalást ebben az ügyben. Nagy Béla kijelentette, hogy a cikket ő írta, vállalja érte a felelősséget, közérdekből írta. Az elnök kérdésére kijelentette, hogy kéri a valódiság bizonyítását. Dr. Jankó András védő arra hivatkozott a bíróság előtt, hogy védenne csak a gyűlés anyagát közölte. Dr. Sonnenwirth, Propper ügyvédje arra mutatott rá, hogy éppen az ellenkezője igaz a Nagy Béla által írt cikknek, mert Propper parlamenti beszéde után maga az IPOK küldött közönsé levelet a képviselőnek az elmondott beszédért. A bíróság a tárgyalást elnapolta és elrendelték Propper képviselő beszédének beszerzését, hogy megállapítsák, iparosellenes volt-e az a beszéd, vagy nem.

— **Nem emelkednek már a sertésárak.** A keddi ferencvárosi sertésvásárra 500 darab sertést hajtottak fel. Az árak kezdetben alig változtak és nagyjából megfeleltek az előző nap kialakult alacsonyabb jegyzéseknek. A bécsi piacról beérkezett első jelentések szerint a keddi fővásáron egészben 1812 magyar zsírsertés és 150 magyarországi eredetű hússertés szerepelt. Ebben a mennyiségben már befoglaltatik a múlt hétről Bécsben visszamaradt 800 magyar sertés is, tehát a rendelkezésre álló 1850 darabos kontingenst nem használtuk ki. A vásár igen vonlatlanul indult; a zsírsertés első ára 156—158 schilling volt.

— **Angina pectorisnál,** a rohamokban füllepő nyomasztó szívítási fájdalomnál reggelként fél, esetleg negyed pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz is elegendő ahhoz, hogy a belek működését elrendezze és kielégítő emésztést biztosítson.

— **Meghalt Pribicevics jugoszláv politikus.** Prágából jelentik: Pribicevics ismert jugoszláv politikus egy itteni szanatóriumban tüdővízenyőben meghalt.

— **Gyilkosság a lakodalomban.** A borsodmegyei Sajóhid-végén lakodalmat tartottak. Verekedés támadt a mulatozó legények között, amelynek során Hajdu József 28 éves hernádkaki legény több készszerűséggel megsebesítették. Bevittek a miskolci kórházba, ahol sérüléseibe belehalt.

— **Nyomorában kabátot lopott a zsi-bogóban — felmentették.** Horváth Istvánné nyírmártonfalvai napszamos asszonyt lopáson kapta a szolgálatot teljesítő rendőr a debreceni zsi-bogóban. Két gyerekkabátot akart ellopni 10 pengő értékben. Dr. Bónyi Bertalan büntető járásbíró kedden vonta kérdőre tettért a megtévedt asszonyt, aki a tárgyaláson beismerő vallomást tett. Nyomorára hivatkozott és teljes megbánást tanúsított. A bíróság, tekintet a sok enyhítő körülményre és a lopott tárgy csekély értékére, felmentette a vádlottat, aki sírva, könnyezve hagyta el a tárgyalótermet.

— **Edvárd király nevében elfoglaltak egy szigetet.** A sydneyi múzeum tudományos expedíciója a Déli Csendes óceánon nyolcszáz kilométernyire északkeletre, az Erzsébet szirtek táján új szigetet talált, amelynek helyén 1909-ben, amidőn utoljára járt arra hajó, még csak tengerelvtől korallsziklák állottak. John Forsyth, az expedíció vezetője, a felfedezés jogán az angol birodalom számára foglalta le a szigetet, amelyet róla Forsyth-szigetnek neveztek el. Az „annexió szertartás” során Forsyth a legénység jelenléte közben felvonta az angol lobogót majd a birtokbavétel jeléül egy darab kék korallsziklát tört le és vitt magával. Végül rövid beszédében kijelentette, hogy őfelsége VIII. Edvárd nevében elfoglalja a szigetet és reméli, hogy a birodalom ez új birtoka, noha terület kicsiny, értékesnek bizonyul majd. A sziget az Ausztrália és Amerika közötti légi forgalom egyik fontos támpontja lehet.

— **Leültette apját és ennek szerelmét.** A vas megyei Kiszárd községben Cseresies János földművest 20 éves János nevű fia agyonütötte, mert az öreg gazda özvegy Viszket Józsefnével viszonyt folytatott. A fiú, mint később kiderült, özv. Viszket Józsefnét is o.s. súlyosan bántalmazta, hogy be kellett vinni a szombathelyi kórházba. Az apagyilkos fiút tegnap szállították a szombathelyi ügyészség fogházába.

Előjegyzési felhívás

Közelesem meg fog jelenni Szalacsy-Rácz Imre „SZENT A FÖLD” című legújabb regénye. A könyv könyvrajzi forgalomba nem kerül. Száz példány készül díszes kiállításban, vászon kötésben, a szerző aláírásával, magánok gyűjtők, egyesületek, intézetek részére. Ezzel a könyvvel egyidőben száz példány díszes kiállítású könyv készül a „Véres föld” című nagy sikert elért regényből is. A két könyv, közel hatszáz oldalas terjedelmével nyolc pengőbe kerül. Mivel csak száz példányban készül mindkét könyv ajánlatos, hogy lapunk kiadói hivatalában már most előjegyeztessék azok, akik meg akarják rendelni. Előjegyezni a kiadói hivatali pénztárunknál lehet, valamint a kettő darab előjegyzési íven.

9. 14. 17/3

A gerébitelepi fiatalság jól sikerült szüreti mulatságot rendezett az „Óregtanyában”.

A MADARÁSZ

Bemutató a Hungária mozgószínházban

Zeller híres operettje páratlanul gazdag kiállításban, ügyes elgondolásban, remek rendezői ötletek minden finomságával és hangnak szinte tökéletes tisztaságával lett filmre vite. „A madarász” tökéletesen igazolja azt a tételt, hogy a talkie a filmoperetteknek érvényesül legtökéletesebben. A főszerepekben Lil Dagover, Wolf Albach Retty és Georg Alexander pompás alakítása viszi nagy sikerre ezt a szép muzsikájú, fordulatos meséjű darabot, melyet szépszámu közönség nézett végig. A kísérő műsor kitűnő.

— Fogoly helyett kislányt lőtt le. — Varga község határában vadászbaleset történt. Baksa Péter gazdálkodó 7 éves Mária nevű leányával kiment a földjükre dolgozni. Amikor munkához lát-

tak, a szomszédos kukoricásból fogolyesapat röpített fel, utána pedig lövés dördült el. Ebben a pillanatban Baksa Péter kislányának jalkiállítását halotta. A gazda odarohant gyermekehez, akinek a homlokát és szemét vér öntötte el. Pár pillanat múlva megjelent Herr József 37 éves gazda s elmondta, hogy ő lőtt rá a fogolyesapatra amiből ez a véletlen baleset történt. A kislányt bevitték a pécsi szemészeti klinikára s az ügyben megindult az eljárás.

38900—936. a. Hirdetmény. Felhívja a városi adóhivatal az összes helybeli és vidéki szőlőbirtokosokat, hogy Debrecen város területéről származó idejü termésüket a szüretelési munkálatok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatalban (fogyasztási adóügyszóly, földszint) jelentsek be. A bejelentésnek a tulajdonos nevén és szőlőterület fekvési helyén kívül még a hordók egyenkénti tartalmát, valamint az egyes hordókban elhelyezett termelt bor pontos mennyiségét és a szüretelési munkálatok be-

fejezésének időpontját kell tartalmaznia. — A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágási eljárás megindítását vonja maga után. Ugyan csak felhívja a városi adóhivatal a szőlőbirtokosokat és szőlőbérleket, hogy az általuk és háztartásuk tagjai által elfogyasztandó, valamint eselésüknek és munkáiknak természetbeni járandóság címén kiszolgáltatású saját termésű boraik után 50 százalékos adókedvezményt igényelhetnek. Mindazon termelőket felhívja tehát városi adóhivatal, akik ezen kedvezményre igényt tartanak, hogy a fogyasztási adókat kezelő ügyosztálynál ezen kedvezményre vonatkozó igényüket ezei termés eredményük bejelentése alkalmával, szóbelileg, egy idejűleg jelentsek be. Azok a szőlőbirtokosok pedig, akiknek szőlőbirtoka Debrecen város területén kívül fekszik, miután a fogyasztási adókról alkotott szabályrendelet 19. paragrafusa szerint az általuk termelt és Debrecen város területére behozott bormennyiségek a behozattól számított 24 óra alatt tartoznak bejelenteni, a fenti ked-

vezményt a behozatali bejelentéssel egyidejűleg igényelhetik. A kedvezmény igénylése alkalmával igazolandó a szőlő területe és a családtagok száma, továbbá bejelentendő, hogy a kedvezményt idejü, vagy előző évi termésű boraikra igénylik-e? A szüretelési munkálatok befejezését követő 8 napon túli kedvezményre vonatkozó igényléseket a hivatal helybeli termelőitől nem fogad el. Városi Adóhivatal.

TERMÉNYTÖZSDE

Határidőüzlet: Októberi rozs 12.78—12.80, márciusi rozs 13.44—13.45, szeptemberi tengeri 12.47—12.48, májusi tengeri 11.04—11.05.

Az árjegyző bizottság megállapítása szerint a pestvidéki rozs 10, a zab 5, a tengeri 10 fillérrel olcsóbb.

Búza 80 kg-os tiszavidéki 15.90—16.20, felsőtiszai 15.85—16.05. Egyéb 15.80—15.95. Rozs 12.40—12.50. Takarmányárpa 11.70—12.60. Sörárpa minőség szerint 15.00—18.75. Zab 13.35—13.65. Tengeri 12.85—12.95.

LÓ- ÉS SZARVASMARHAVASÁR

A tegnapi napon megtartott lóvásárra felhajtottak 260 darab lovat, melyből elkelt 96 darab.

Szarvasmarhát felhajtottak 1045 darabot, elkelt 574 darab.

Szarvasmarhaárak: jöminőségű vágómarha 48—58 f, közepes minőségű vágómarha 38—48 f, silány vágómarha 30—38 f, növendék marha 44—56 f, borjú 70—95 f, tinó, ökor 50—60 f, fejstehén darabonként 200—430 P.

Lóárak: vágóló 60—230 P, silány igásló 60—110 P, közepes igásló 120—220 P, jöminőségű igásló 230—350 P, kecselő 400 P és azon felül. Irányzat vontatott.

Szent a föld

REGÉNY

irta: Szalacsy Rácz Imre

34. folytatás.

— Vajjon mit gondol most magában a tanító? — kérdezte Brugós Imre.
— Mit bánom én!
— Jó a nagyoknak, nekik már nem kell iskolába járni.
— Ha a király lennék minden iskolát eladnék! — kaptam vérszemet.
— Nem a királyé az iskola!
— Hát?
— A püspöké!
— Nem igaz! Minden a királyé. Még a ti házatok is. Az egész országot! — védtem én a királyt.
— Az már nem!
— De!
— Fogadjunk, hogy nem!
— Hazudsz!
— Tudd meg, hogy csak a pénz a királyé, semmi más!
— Az is, még a templom is. — védtem körömszakadtáig az igazam.
— Az a papáé — mondta Brugós Imre szent meggyőződéssel.
Ezen összevesztünk.
En voltam az erősebb és elvertem a bojtárom.
A nagy harcban elfeledkeztünk a libákról. A gonosz jószágok megéreztek az őrzők gondtalanságát és megszöktek.
Eppen elindultunk, hogy a szökevényeket megkeressük, és rendre szoktassuk, mikor a hídron erről megláttam édesanyámat.
Sohá nem láttam, hogy valaha is kiment volna rétre, mezőre, legelőre. Ugy élt, úgy vi-

selkedett ilyen szempontból, mintha nem is gazdálkodónak lett volna a felesége. Egyedül a szőlő érdekelt, mert oda gyakran kijárt velünk együtt. A földet nem szerette. Talán azért nem, mert a rokonság mindig a földön keresztül próbált szakadékot ásní közötté és az apám között. Szerencsére sikertelenül. Ugyanis ő nem hozott földet a házhoz, de annál melegebb és megértőbb szívet.

— És most a legelőn láttam.
Elszorult a szívem, mert arra gondoltam, hogy valami nagy baj történhetett. Eszembe jutott, hogy az apám az erdőre ment ki...

El is felejtettem a libákat, mert az motoszkált a fejemben, hogy a vizmosásos parton feldőlt a szekér és maga alá temette az apámat.

Az anyám lassan, méltóságteljesen jött. Senki sem tudott olyan szépen járni, mint az édesanyám. Mindig megbámultam és szerettem nézni a járását. Kicsi kosár esüngött a karján.

— Mit csináltak? — mosolygott ránk az ő szomorú, szép mosolyával.

— Eppen a libákat keressük, édesanyám.
— Így ügyeltél, kis fiam a libákra? — lepődött meg.

— Elmentek...
— Hová mentek el?...

— Tudja az áldás? — szippantott nagyot Brugós Imre az orrán.

— Hát rossz gyerekek vagytok!

— Megkeressük, édesanyám! — pirultam el szégyenletemben. Mert ezt a gonoszágom már magam is szegyeltem.

— Gyertek velem! — esengett szigorúan az édesanyám hangja, majd mikor meglátta az elégett gatyája koreát Brugós Imrének, nem állhatta meg, hogy el ne mosolyodjék:

— Te meg mihe vagy, Imre?

— Elégett! — pislogott büne tudatában erősen a fiú.

— Hol égett el?

— A tűzben! — válaszolt ártatlanul Imre.

— Most kikaosz otthon!

— Bizony ki!
— Ti raktátok a tüzet?
— Mi! — sóhajtottam nagyot.
— Te hoztad a gyufát? — nézett rám az édesanyám végtelen bánattal.
— Nem ő hozta, én eszem hazulról, — vett védelmébe Brugós Imre.
— Azt hittem, hogy te jobb vagy, mint az én fiam! — szólott szelíden édesanyám, amire Brugós Imre azt mondta:

— Nem én!
— Gyertek keressük meg a libákat! — indult el az édesanyám.

Mi a bűnös lelkiismerettel mentünk mellette. Olyan lassan, olyan szépen ment, hogy mi, bár igen rövid volt a lábunk, lépést tartottunk vele.

— Igaz, hogy megverted a libákat? — kérdezte hosszas hallgatás után az édesanyám.

— Igaz!

— Miért bántottad őket?

— Csak! Széjjel mentek.

— De rossz vagy, fiam.

Eszembe jutott, hogy bizonyára Farkas Róza árulkodott és megfogadtam, hogy megkontyolom azt a lányt. Már régóta mentünk, mikor a Nagykörte tilalmasnál megláttuk a libafalkát. Még pedig őrzővel, Óreg Szuráj Józsi bácsi, a esős terelgette a falkát és mikor meglátott bennünket, hangosan kiáltotta:

— Hasam legyen a koporsótok.

Majd ijesztésünkre mondta:

— Hol van a pásztorotok, hadd huzzam le az ingét!

Az édesanyámnak mosoly játszott a szája körül és úgy kérdezte tőlünk:

— No, most mi lesz?

Halgattunk.

Az öreg veterán nagyot köszönt és tisztelettel jött az édesanyám felé. Ellenben minket, két pásztor, gyilkos szemmel nézett végig, hogy borsózní kezdett a hátunk.

— Ezek azok a híres libapásztorok! — kérdezte szigorúan, míg a bajusza alatt mosoly bukkant.

VASARNAP ELŐSZÖR JÁT-SZIK ITTHON BAJNOKI MÉR-KÖZEST A DVSC

Vasárnap már az amatőr bajnokság negyedik fordulója lesz, de a DVSC a sorsolás szeszélye miatt még egyszer sem játszhatott idehaza. Eddigi mérkőzéseit idegenben vívta meg, így a közönségnek csak most lesz alkalma látni az igen jóképességű együttest. Az NyVSC-val mér össze erejét és valószínűleg Bobákkal a csatár-sorban megerősödve együtt lesz a DVSC gárda. Megelőzőleg is igen érdekesek lesznek a mérkőzések. 12 órakor a DEAC—NyAFE, — 2 órakor a Textil—DKASE mérkőznek meg egymással. Belépőjegyek a mérkőzésekre a következők: Pályoly 1 pengő, tribün és korzó 60 fillér, állóhely 40 fillér lesz.

Sporthíradó

A „Debreczen” sporthírszolgálat jelentő:

A Boeskaik ezen a héten a szombathelyi mérkőzésre készül. Kedden könnyebb kondícióedzés volt. Az esemény: Orsz. teljesen egészséges, rendben van és lehet, hogy vasárnap ő rá kerül a sor. Takács még mindig sérült. Finta mellett szólna, hogy ő ismeri Szombathelyt, hiszen odaváló, de hátha őt is ismerik ott...

Az amatőröknel vasárnap Debreczenben három mérkőzés lesz egy pályán egymásután. A DVSC pályája másora: 12 órakor DEAC—Nyirbátori AFE, 2 órakor Textil—DKASE, 4 órakor DVSC—NyVSC. A Villanygyár Karcagon játszik vasárnap, a NyTVE az NyKISE-vel kerül össze, a helyi derbit döntik el.

Nagy tengerentúli túrára van kiállítás egy magyar kombinált csapatnak, Kókinába hívják és az anyagi feltételek kecségtelők. Talán még lesz is valami a kókinai túrából...

A Boeskaik új jobbszélsőjelöltje Bihar, az MTK jóképességű csatára. Az amatőr jobbszélső szívesen jönne, ha a Boeskaik megfelelően találja. Vasárnap nézik majd meg komoly mérkőzést. Hernády, a NyAFE csatára is a jelöltek között van...

Szeptember 27-én a magyar—osztrák válogatott labdarugómérkőzés lesz Budapesten. Nehéz probléma lesz a válogatás, a Boeskaiból nem igen van számításba jövő jelölt. De még talán szerepese, mert ugyanakkor felvidéki túrára készül a debreceni csapat, talán már haza sem jönne Szombathelyről.

Nagy népszerűségnek örvendett a tavasszal lebonyolított tisztviselő bajnokság. Rövidesen újra megkezdődnek a bajnoki küzdelmek, ismét indul a bajnok Postás SE, a Futballbírák, a Villanygyár és a Bankosok. Nagy küzdelem lesz...

Újra kell játszani a NyTVE—Nagykálói SE bajnoki mérkőzést, amely 4:1 állásnál abba maradt, mivel eltört az egyik kapufa és összeomlott a kapu. 15 perc volt még lejátszatlan s emiatt kell újra játszani.

Megérkeztek már Debreczenbe a Csokonai-színház új társulatának tagjai. A tagok között van Szabó László énekes, kinek némi köze van a futballhoz. Nevezetesen profifutballista volt, Pesten a Pesterzsébetben, majd a Pécs-Baranyában játszott balszélsőt, sőt ennek színeiben Debreczenben is játszott a Boeskaik ellen, amikor 2:1-re kikaptak. Lehet, hogy újra edzésbe áll s ki fog menni a Boeskaik edzésre is...

FELHÍVÁSOK

Felkérem a Textilgyár játékosait, hogy szerdán délután 3 órára a DTE pályán tartandó edzésen jelenjenek meg. Felszerelését mindenki hozza magával.

Felkérem azon csapatok intézőit, akik érembajnokságban részt akarnak venni, hogy jelentkezzenek esütörtök délig a Boldogkert intézőjénél: Fejes Gyula, Szent Anna u. 1.

Hajdúnánás m. város polgármestere. 9203—1936.

HIRDETMEY.

Pályázatot hirdetek az „özv. Pállya Gyuláné iparos ifjak továbbképzési ösztöndíj alapítvány” kamataiból a városi képviselőtestület által egy iparos ifjú részére juttatandó ösztöndíjra az 1936—37. iskolai évre.

Az alapító levél rendelkezése szerint ezen alapítvány 1936. évi kamatainak elnyeréséért pályázhatnak mindazok a református, vagy evangélikus vallású, magyarországi iparosifjak, akik valamely közép, vagy felsőbbfokú iparosiskolát rendszeres látogatnak, s beiratkozásukat az illető intézőtől vett nyugtával igazolják. Az odaítélésnél elősorban a hajdúnánási illetőségűek, — azután a hajdúmezeieiek s ilyeneknek hiányában a magyarországi protestáns iparos ifjak jöhetnek figyelembe. Pályázati kérelmek folyó évi szeptember 25-ig Hajdúnánás megyei városi képviselőtestületéhez címezve hivatalomnál adandók be. A pályázati kérelemhez mellékelendő a pályázó iskolai bizonyítványa, szülőjének vagyoni bizonyítványa, a pályázó illetőségi bizonyítványa s az 1936—1937. iskolai évre történt beiratkozást igazoló nyugta. Hajdúnánás, 1936. szeptember 8.

Dr Pénzes sk., polgármester.

Házmeester
gyermektelen, kinek a felesége főzni tud, fizetés, lakás, kosztál felvétetik. Rákóczi uca 65. szám. 1126

Jó munkás
férfi-szabóságéret felveszek. Szilágyi, Péterfia 37. 1102

Kifutófiú
és leány, ki már nem iskolaköteles, felvétetik Aszmann céghez. 1103

Kereskedősegédet
azonnalra felveszek — Kovács Sándor, MAV Kolónia. 1106

Fodrászsegédet
víz és a sondulót felveszek. Nagy Lajos, Mátészalka. 1107

Napszám
felvétetik. Károly Ferenc József út 8. szám. 1130

Kerékpározni
tudó kifutófiút felveszek pékségbe. Nyit u. 77. 1138

Fodrásztanulónak
ügyes fiú felvétetik. — Arany Bika szálloda fodrász. 1143

Kifutófiú
felvétetik Killer Ede bútorüzletében, Piac u. 58. 1152

Jó bizonyítvánnyal
rendelkező inkasszást felveszek. Kerékpárral előnyben. Dégenfeld tér 6. sz. Órásüzlet. 1153

Egy
jó családból való fiút tanulónak felvesz Tóth szabó, Csapó u. 6. 1150

Kifutó
felvétetik pékségbe. — Bethlen u. 76. Kuti. 1144

Mellényszabóság
közimunkás felvétetik. Hortobágy u. 13. szám. 1110

Erős
fiút lakostanulónak fizetéssel felveszek. — Széchenyi uca 42. sz. 1112

Kifutó
felveszek. Szabó, Szent Anna 55., fűszerüzlet. 1133

Kiseb
kifutófiút vagy leányt felveszek. Nagy cipőüzem, Dégenfeld tér 11. 1134

Alkalmazást nyer nő

Étkezdébe
bejárónó felvétetik. — azonnal, Bethlen uca 44. szám. 1118

Ügyes
varrólányok felvétetik Balázs, Kossuth u. 58. szám. 1119

Tisztességes
bentlakó vagy bejáró felvétetik. Jelentkezni 8 órától lehet. Magoss György tér 25. 1128

Fodrásznót,
akí Dauert ért, felvesz azonnal Torma fodrász Nagykálói. 1127

Bejárónó.
lehet asszony is, szerényigényűt azonnal felveszek. Késes u. 72. 1149

Fűszerüzletbe
kiszolgáló leány gyakorlatot felvétetik. Fűvész. kert uca 14. 1148

Bentlakó
mindenesleány azonnalra felvétetik, főzni tudó előnyben. — Széchenyi uca 18. szám. Blajer. 1114

Jómunkás
manikűrös kisasszony, ki ondulál előnyben, felvétetik — Glatznál, Piac uca 42. 1132

Ajánlat

Legszébb férfi szövegek
3 méteres macadékokban is elismerten legolcsóbban

GABANYI NAL
PIAC-U.1.

457-2-10.

Házlebontás
végelt rőfös és fehérnemű üzletemet, saját házamba helyeztem át. Eddigi olcsó árak mellett módomban van még olcsóbban árusítani. Gultman, Csók u. 4. szám. 607

„LELA”
zománcozott asztali-üzleket megrendelésre minden színben, szép kivitelben felelősséggel készíti Levencsik Lajos tűzhelyüzeme. Árpád tér 17. szám. Tűznely-kirakatom a megtekintésre érdemes. 1534. 9. 29.

Varrógépköleszés
használt varrógépek és kerépkárok vételő és eladása, javítások jótállással Eisenberger, Csapó uca 101. (Csillag uca sarok.) 1940 9. 30.

Cserépkályhák
átrakását, tisztítását a legolcsóbban vállalom. Új kályhák olcsón kaphatók. Mese István cserépkályhás, Rákóczi u. 1. szám. 1039 10. 15.

Agyszodronyok
összeeszkös vaságyak, s gyermekágyak, mosdók állófogasok stb. viszont eladóknak árendemeny, OHónál, Rákóczi uca 13. szám. 521 10. 8.

Megnyílt
dr Bárdosné, Piac uca 77. sz. alatt „MODERN” fűzőszalonja. Külön szabás, elsőrangú munka. 127 9. 18.

Férjem elhalálozása
folytán a kályhásipart továbbra is minden fennakadás nélkül, öcsém szak-szerű vezetésével továbbra is folytatom. Szíves támogatást kérve továbbra is, Tisz telettel özv. Schmeidy Jakabné, Timár uca 17. szám. Telefon: 13—41. 1599 10. 4

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

Iskolai
kézimunkák tervezése
sablonok
készítése
előrajzolása
legolcsóbban
Pikó
gobelinfestőnél
Mihlós u. 50.

Kilós
és méterárúmaradék, dültin, kordbárony, s flanel, crepdesin, damaszt érkeztek, Dégenfeld tér. (Tisza-palota). 749 9. 28.

Takaróktűzhelyeket
légrosszabbat is, ha nem süt, füstöl, kijavítja, ugyanitt új tűz hely készen kapható. Nagy István, Széchenyi u. 6. lakatos m. 237 10. 5-ig

Zománcműhelyek
kályhák, mosdóállványok, zománcedények, Alfa burgonya füllesztők, mosó és pergelő üstök olcsó árakon. — Kormos József vasüzletében, Csapó uca 15. 1187 9. 23.

Tropikáj
és váazon öltönyöket, az idényvégi árusítás alatt, mélyen leszállított árban vehet — Weisz Sándor férfiruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

Ciposzukszegetet
legolcsóbban Nagy Béla cipőüzletében szerezhet be. Női, férfi, gyermek, duplatalu vadászcipők vagy választékban Dégenfeld-tér 11 szám. 1638 v v

Zománc-
és olajfestékek, (ajtlók, ablakok festésére) 1 kg 1.—, 1.20, 1.40, 1.60-tól barna olajfesték, bádogg tetők, kerítések festése. re 1 kg 60 fillér, míg a készlet tart. Porfestékek, háztartási cikkek a legolcsóbban beszerezhetőek Csapó uca 14 Bel- és külföldi fasték- és olajárúk raktárában. 561 10 11

Megnyílt
dr Bárdosné, Piac uca 77. sz. alatt „MODERN” fűzőszalonja. Külön szabás, elsőrangú munka. 127 9. 18.

Férjem elhalálozása
folytán a kályhásipart továbbra is minden fennakadás nélkül, öcsém szak-szerű vezetésével továbbra is folytatom. Szíves támogatást kérve továbbra is, Tisz telettel özv. Schmeidy Jakabné, Timár uca 17. szám. Telefon: 13—41. 1599 10. 4

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

ISKOLARUHÁK
fiú téukabátok és lengyelbundák óriási választékban, Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó uca 10. 560 12. 31.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Ez meg nem volt.
Női kötőt divat blúz hosszú ujjal
98
tiller
HAVAS
Hatisnyaház
Bádos u. 1.

Tankönyvek,
a összes iskolák részé.

re már megérkeztek, s használt tankönyvet a legmagasabb áron vesz tankönyvet becsérél Springer papír, könyvfotóikkal szaküzlete.

„BAGOLYVÁR”
vendéglőben, budai kis kocsma hangulata. — Polgári árak. Híd uca 14. szám. Telefon: 19—31. szám.

Nyomozó iroda

Magánnyomozó
Gálocsy, Varga uca 25. Rendőrségi és évlizedes magángyakorlattal. — megfigyel, informál, nyomoz bárhol. 1053 10. 1

Alkalmazást nyer férfi

Kocsist,
igáslovakhoz, nőtlen s bentkosztot, hosszú bizonyítvánnyal, vidéki tanvára azonnali helyépre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 600

Kifutó
keresek azonnalra, iskolamentes jelentkezzen. Csillag uca 70. 1123

Árút
magával vívó akviráló-képes ügynököt, fix és jutalékkal felvesz. A-berit papírüzem, Boldogkerti uca 26. 1124

Alkalmazást nyer nő

Étkezdébe
bejárónó felvétetik. — azonnal, Bethlen uca 44. szám. 1118

Ügyes
varrólányok felvétetik Balázs, Kossuth u. 58. szám. 1119

Tisztességes
bentlakó vagy bejáró felvétetik. Jelentkezni 8 órától lehet. Magoss György tér 25. 1128

Fodrásznót,
akí Dauert ért, felvesz azonnal Torma fodrász Nagykálói. 1127

9.14. 17/37

Divatos bársony flanel és pongyola flanel métere **98** fillér

Fischer Bolt

az olcsóságok csodaforrása
Teleki u. 73.

Poloskairtást ciángázzal, lakások át-vizsgálását felelőséggel vállalom, Kiss, Kigyó ucca 5. sz. 658 9. 30.

Ciánóztasson bizalommal — Csala ciánózó vállalat, Rákóczi ucca 9. Telefon: 14—27. 514 10. 9.

Paulo vésnők és bélyegzőkészítő, dombornyomda, zománc, réz- és öntött címláblák Batthyány u. 1. sz. (telefon: 13-65.) 964 12. 13

Őszi modell kalapok legutolsó divat, nagy választék. Vételkény-szer nélkül tekintse meg az Arany kalap-szalomban, Olesó árak. Alakítás 1 pengő. Sas u. 4. szám. 984 10. 13

Kis- és nagy diákoknak, szappan, s fésű, kefeárú, fogpaszta nagyon olcsón. Földes vegyész szaküzletében, Bika bérház, Vig-mozinál. 1403 9. 26.

Zálogjegyet, lejárta is. Aranyat s ezüstöt, briliánsat, magas áron vesz, Sretter János ékszerész, Batthyány ucca 13. 1394 9. 26

Takaréktűzhelyeket bármilyen kivételben, s felelőség mellett, leg-olcsóbban készítek. — Molnár Elemér, Csapó 98. szám. 1148 9. 23.

Oeskavasat, elhasznált csépőgarnitúrákat a legmagasabb áron veszek. Ráfokas-telbádógot, singetendákat, tűzhelyeket kályhákat, fürdőkádat rak-táron tartunk. Levelező lap hívásra vidékre és házakhoz megyek. — Seiner, Csapó ucca 85. Eötvös ucca 110. szám. Telefon: 26—86. 1230 12. 21

Órák pontosan javít jólállással. Új óra olcsón kapható. Borbély Gyula, Kossuth 4. 1131 10. 16

Elelmiszer ital

Besztercei szilva, lekvárnak és más gyümölcs is kapható. Kiváló ucca 4. szám. I. e. 584

Teljes ellátás

Kellemes lakás finom koszt, a Hungária penzióban, szobák napokra, és hónap számra, Ferenc József ut 59. szám. 1950 9. 30

Pénz

Kölesönöket folyósítunk elsőhelyi bekebelezés mellett, továbbá beraktározott terményre s kurrens árakra, finanszírozási célokra. Magyar Általános Takarékpénztár, Piac u. 51. szám. 41 10. 1

Pénzt házra, földre folyósítok, kényszer hadikölcsönt, részvényeket veszek. Mandel, Péterfia 4. 490 IX. 16

Oktatás

Szabni, varrni kitűnő módszerrel tanít urinöket munkakönyvvel vagy szerződéssel, szabásmintát méret szerint készít dr Balázs női divatszalonja. Piac u. 89. 124 10. 3-ig

Fejes nyelviskolában német francia nyelveket, 13 évet külföldön töltött középiskolai tanárok tanítják. Beíratkozás: Vilmos császár körút 12. Órák házánál is. 374 10. 6

Zongorázn tanítok kezdőket, haladókat, képzősöket akadémiai módszerrel Hatvan u. 24. Elő-ső lakás. 951 9. 3. vv

Okleveles gyorsírás tanító, tanítványokat vállal. József kir. herceg ucca 8. I. emelet. 1113

Dr Balkányiné Geszti Ilona tanárnő német és francia nyelvé-órát vállal, kezdőknek és haladóknak. Telefon: 26—26. 1121

Társ

5—6 százzal társat keresek, iparom, üzletem van. Úgyes nő vagy férfinak kereset-hez eshetősége van. — Cim a kiadóban. 1130

Tüzelő anyagok

Katonatisztek, altisztek, katonaj hivataltok „Unió”-tagok első rendű tűzifát, szenet s kokszt, brikettet, teli beszerzésre is havi részletfizetésre, készpénz-áron kapnak. 100 kilót már házhoz szállítva. „Margit” tűzifa és szén kereskedelmi vállalatnál, a Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24. 679 10. 15

Szárak fiatal tölgyfa téli tüzelésre métermázsánként 3 pengőért kapható. — Varga 45. 1129 10. 1

Atadó üzlet vendéglő

Kiadó, vagy eladó vendéglő, pékség. Cim a kiadóban. 733 10. 12

Bakóczy László
ingatlanforgalmi irodája

Werbőczy ucca 8. Járáshíroság mellett. Sajat ház. Telefon: 28—26.

Széchenyi 57. három uccasorok, hat üzlettel, négy lakással örökösök-től potomáron megvehető.

Árpád tér 18. Sámson ucca sarok, üzlettel, lakásokkal igen forgalmas helyen mint örökség szintén alkalmi vétel.

Timár ucca 35 soklakásos jövedelmező ház tizenkettőezerért.

Apaffy 32. Kassai út mellett, villamosmegállónál, négylakásos ház kellemes fizetési feltételekkel.

Csillag 35 külön kar-

ban levő fürdőszobás lakással — elköltözés miatt sürgősen.

Kiadó ház lóra kitűnő téglastálló nagy-állomás szomszédságában, fele külön is kiadó.

Eladó 16 méter hosszú, 5 méter széles, pályával fedett deszkaszín lebontásra.

Eladó nagyállomásnál Bujdosó ucca 22. számú kettőszobás adómentes villa négyezer-ért.

Nincs az adásvételi ügylet, amit Bakóczy le ne bonyolítana. 1146

Kereslet

Vadat veszek.

Sági-féle export hely-beli képviselője vagyok, bármily mennyiségű lőt nyulat, őzet, fácánt, foglyot a vadászoknál megjelölt árban veszem. Wagner Mihályné, Árpád tér 31. szám, 3. ajtó. 1135

Hangszer

Zongora bérbe kiadó. Rotherme-re u. 27. Uccaj lakás. 1060

Bútor

Szőnyegek, minden elképzelhető eredetű antik s modern bútorok, díszlágyak, s

festmények, úriszoba s irodaberendezések, reamiék, henerek, székek, asztalok, facsillárok Wertheim nacional kasszák, igen olcsó árban kerülnek eladásra az Ingóságközvetítőben Ha elköltözik, ha kisebb lakásba költözik és felesleges bútorai, szőnyeget, díszlágyait, s arany, ezüst, vagy bármilyen díszlágyról szóló zálogcéduláját eladná akarja, ugyanezek jöjjen az Ingóságközvetítőbe, ahol azt legjobban értékesítheti.

Börgarnitúra, háló, ebédőszék, előszoba fal, ebédőszék, s szekrények, sehőber-ágy, íróasztal. Használt bútorokat a legmagasabb árban veszek. — Csapó ucca 6. sz. 513 10. 6

PIACI ÁRAK

ELŐBAROMFI ÁRAK :

Pulyka s. drb 2.20—3.30	Tyúk párja 3.80—5.50
Liba s. drb 4.30—6.00	Jérce párja 3.00—3.70
Liba k. kg 1.30—1.50	Csirke párja 1.10—3.00
Kaesa s. drb 2.00—3.22	Tojás drb 0.07—0.08
Kaesa k. kg 1.20—1.30	Tojás kg 1.40—1.50
Csirke kg 1.10—1.20	

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK :

Alma kilója 0.30—0.40	Dió kilója 0.65—0.75
Apró alma 0.12—0.24	Ósziábarack 0.44—0.70
Körte kilója 0.22—0.36	Dinnye görög 0.03—0.4
Szilva kilója 0.16—0.24	Dinnye sárga 0.04—0.5
Szőlő kilója 0.18—0.30	Citrom drb 0.08—0.14

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI :

Vereshagyma kilója 0.05—0.06	Petrezselyem sárgarépa esomója 0.03—0.04
Fokhagyma 0.20—0.30	Retek drb 0.01—0.02
Burgonya	Bab, zöld kg 0.16—0.22
rózsa kilója 0.06—0.08	Tök drb 0.08—0.12
vegyes kilója 0.03—0.05	Ugorka 100 0.30—0.40
Fejeskáposzta .02—0.06	Spenót esom. 0.01—0.02
Kelkáposzta 0.02—0.03	Saláta feje 0.02—0.03
Savanyukáposzta kilója 0.20—0.22	Zöldhagyma es 0.02—0.3
Karfiol drb 0.06—0.15	Gomba kg 0.20—0.25
Kalarabé drb 0.01—0.03	Paradicsom kg 0.02—0.3
	Paprika 100 0.20—0.50

KENYÉR ÁRAK :

Fehér kenyér kg —0.32	Rozs kenyér kg —0.20
Félbarna kilója 0.28	Péksütemény drb 0.05
Barna kenyér kg 0.24	

PIACI LISZT ÁRAK

Búzaliszt 00-ás kg 0.26	Búzadara kilója 0.36
Búzaliszt 0-ás kg 0.26	Rozsliszt kilója 0.18
Búzaliszt 4-es kg 0.22	Korna kilója 0.08 fillér.

Kiadó lakás egyszobás

Szoba, konyha, spájz, nyári-konyha, október elsejére kiadó. Kölesry Samuel ucca 28. 1069

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás lakás, új száraz épület, nagy gyümölcsösökkel november elsejétől kiadó. Zrínyi ucca 4. sz. Tüzérlaktanyával szemben. 891

Október 15-re háromszobás uccaj lakás kiadó. Mesler u. 29. 1147

Lakást keres

Különbejárátú bútorozott szobát keresek szeptember 15-ére, lehetőleg uccaj. Ajánlatot „Egyedül” jellegre a kiadóba kér. 669 vv

Komfortos háromszobás lakást — gyermektelen megyei tisztviselő november egyre keres. Miklós u. 13. 1030

Butorozott szoba

Különálló esinosan bútorozott szoba, kis előszobával kiadó, Meszera ucca 7. 1122

Különbejárátú jól bútorozott szoba kiadó, Széchenyi ucca 15. szám, emelet. 1115

Kiadó különbejárátú bútorozott szoba, garantiált tiszta, Csapó ucca 19. Grósznál. 1141

Különbejárátú esinosan bútorozott szoba esendes udvarban kiadó, Gólya 11. 1140

Különbejárátú bútorozott szoba ellátással is kiadó. Simon-vi út 13. 1137

Kapualatti teljesen különbejárátú uccaj bútorozott szoba elsőjére kiadó. Török Bálint 3. 1151

Bútorozott uccaj elő- és fürdőszobás október 1-re kiadó. Beresényi 40. 1145

Vegyes

Felestartásra juhokat vállalom, Cim: Benyáts üzletbe leadni. 1120

Fedél pléh ajtó, ablakszárnyak s fejős kecske, eladó. Siposnál, Bethlen ucca 17. szám. 1104

Hungária pensio

Debrecen, Ferenc József-út 38. szám.

Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorubb átélak.

Ingóságvétele

Gyermekágy kerestetik megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 1142

Ingóság eladás

Cserélje be ócska bútorait kombi-nált szekrényre, rekaméra, kaukázusi dió-hálóra, ebédőre. Bútor-magazin, Széchenyi u. 6. 686 10. 11

Szélezet keményfa deszka és féc kerítésnek eladó. Árpád tér 5. 1117

Eladók felülők, ruhák olcsó árban kisebb férfiak. Domb ucca 22. 1130

Fűszerüzlet- berendezéshez fiókok, taposó kád olcsón eladó. Homok u. 99. 1111

Gazdasági eszközök

Szüretelőedények, virágkédak, borshordók Bészternél Piac utca 17., Vargánál Hatvan ucca 68. 816 X 19

Eladó házhely

Péterfián, családirhoz, kevés pénz-zel, kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Péterfia u. 30. 594 11 17.

Eladó 2 uccára néző 4 rend-beli lakásos üzletes családi ház 1600 pengő évi jövedelemmel, kevés pénzzel átvehető. Csap u. 41. 123 9. 15

Eladó ház

Város szívében Szekli ucca 13. alatti kélszobás, konyhás s palatélős téglaház egy-ezerért eladó. Szent A. ucca 33. sz. 2. ajtó. 450 vv.

Eladó adómentes ház, két szoba, mellékhelyisé-gekkel. Viola ucca 16. 1125

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF Tiszántúli Könyv- és Laokiadó Rt. kiadása.